

Вступ. Земля на плані і карті

Завдання 1-15 мають по чотири варіанти відповідей. У кожному завданні лише ОДНА ПРАВИЛЬНА відповідь. Оберіть правильну відповідь та позначте її у бланку відповідей згідно з інструкцією. Не робить інших позначок - комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.

1. Складовими частинами географії є:

- а) фізична;
- б) економічна;
- в) соціальна;
- г) всі відповіді вірні.

2. Виберіть найповніше визначення: „Географія – наука про...”

- а) природу Землі;
- б) країни і народи;
- в) охорону природи;
- г) природу, населення і його господарську діяльність.

3. Нова галузь сучасної географії, яка швидко розвивається, це...:

- а) екологія;
- б) астрономія;
- в) космічне землезнавство;
- г) інженерна географія.

4. На які запитання дає відповідь географія сьогодні:

- а) де? коли? чому?
- б) що? де? коли?
- в) що? де? від чого?
- г) чому? від чого? як?

5. Скільки мандрівок здійснив Христофор Колумб до берегів Америки:

- а) 3;
- б) 4;
- в) 5;
- г) 6.

6. Хто вперше опустився на дно Маріанської западини:

- а) Жак ів Кусто;
- б) Жан Пікар;
- в) Дональд Нош;
- г) Роберт Едвін Пірі?

7. Визначіть причини, за яких знання європейців у давнину обмежувалися Старим Світом:

- а) моряки плавали ріками і вздовж берегів;
- б) не був відомий компас;
- в) торгували з населенням сусідніх територій;
- г) інші материки не були відомі європейцям.

8. Віднайдіть правильне твердження: «План місцевості – це...»:

- а) зменшене й узагальнене зображення місцевості;

- б) зменшене й узагальнене зображення земної поверхні, її частин, або окремих частин світу;
- в) креслення невеликої ділянки земної поверхні, виконане у певному масштабі;
- г) креслення ділянки земної поверхні, її частин або окремих країн світу за допомогою умовних знаків.

9. Виберіть із зазначених величин середній діаметр Землі:

- а) 12650 км.;
- б) 12550 км.;
- в) 12710 км.;
- г) 12750 км.

10. Укажіть, яким кольором на фізичній карті півкуль позначені підводні хребти:

- а) світло-синім;
- б) темно-синім;
- в) світло-коричневим;
- г) темно - коричневим.

11. Зазначте, ким була створена перша географічна карта:

- а) Анаксимандром;
- б) Птоломеем;
- в) Ератосфеном;
- г) Бехаймом.

12. Визначте, яка із наведених нижче точок розташована най південніше:

- а) 35° пн.ш;
- б) 10° пд.ш;
- в) 12° пд.ш;
- г) 37° пн.ш.

13. Позначте рядок, у якому географічні об'єкти знаходяться на одній паралелі:

- а) Токіо, Тегеран, Бразілія;
- б) Мадрид, Лісабон, Рим;
- в) Луанда, Додома, Каїр;
- г) Гавана, Ер – Ріяд, Мумбаї.

14. Позначте, яке із міст розташоване най північніше:

- а) Стокгольм;
- б) Тіксі;
- в) Харбін;
- г) Мапуту.

15. Укажіть, який напрям вказує „полуденна лінія”:

- а) захід – схід;
- б) північ – південь;
- в) північний захід – південний схід;
- г) північний схід – південний захід.

Завдання 16-30 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного БУКВОЮ, доберіть відповідний, позначений ЦИФРОЮ, і

впишіть її у таблицю. У відведені клітинки бланка впишіть цифри. Всі інші види Вашого запису комп'ютерна програма реєструватиме як ПОМИЛКИ.

16. Установіть відповідність між назвами географічних об'єктів і видами умовних знаків:

а) значкові; б) лінійні; в) контурні; г) інформаційні.	1. Ліс. 2. Черкаси. 3. Річка. 4. Вітряк. 5. Школа.	А	
		Б	
		В	
		Г	

17. Установіть відповідність між азимутом та напрямками:

а) 90; б) 270; в) 135; г) 360.	1. Північ. 2. Південь. 3. Захід. 4. Схід. 5. Північний схід.	А	
		Б	
		В	
		Г	

18. Установіть відповідність між географами та географічними подіями:

а) Ератосфен; б) Мартін Бехайм; в) Марко Поло; г) Фернан Магелан.	1. Перша навколосвітня подорож. 2. Відкриття Австралії. 3. Ввів термін „географія”. 4. Першим побував у Китаї. 5. Створив перший глобус.	А	
		Б	
		В	
		Г	

19. Установіть відповідність між датою та подією:

а) 1911; б) 1492; в) 1522; г) 1820.	1. Відкриття Антарктиди. 2. Відкриття Південного полюса. 3. Відкриття шляху навколо Африки. 4. Перша навколосвітня подорож. 5. Подорож Пржевальського до Азії.	А	
		Б	
		В	
		Г	

20. Установіть відповідність між судном та експедицією:

а) „Пінта”; б) „Восток”; в) „Вікторія”; г) „Витязь”.	1. Відкриття Маріанського жолоба. 2. Перша навколосвітня подорож. 3. Відкриття Америки. 4. Експедиція навколо Африки до Індії. 5. Відкриття Антарктиди.	А	
		Б	
		В	
		Г	

21. Установіть, в якому напрямку розміщений даний географічний об'єкт відносно України:

а) на захід; б) на схід; в) на північ; г) на південь.	1. Скандинавські гори. 2. Атлантичний океан. 3. Озеро Байкал. 4. Великий Вододільний хребет. 5. Мертве море.	А	
		Б	
		В	
		Г	

22. Розташуйте в логічній послідовності одиниці географічної сітки:

а) 0° широти; б) 90° пд.ш; в) 0° довготи; г) 23° 30' пн.ш.	1. Північний тропік. 2. Екватор. 3. Південний полюс. 4. Початковий меридіан. 5. Північне полярне коло.	А	
		Б	
		В	
		Г	

23. Установіть відповідність між географічним явищем та датою, коли воно відбулось:

а) день зимового сонцестояння; б) день весняного рівнодення; в) день літнього сонцестояння; г) день осіннього рівнодення.	1. 22 червня. 2. 22 грудня. 3. 23 вересня. 4. 24 серпня. 5. 21 березня.	А	
		Б	
		В	
		Г	

24. Установіть відповідність між поняттям та його ознакою:

а) точне зображення Землі; б) докладне зображення Землі; в) спотворене зображення Землі; г) узагальнене зображення Землі.	1. Глобус. 2. План. 3. Дрібний масштаб. 4. Карта. 5. Крупний масштаб.	А	
		Б	
		В	
		Г	

25. Знайдіть відповідність між географічним поняттям та його ознакою:

а) полюс; б) горизонталь; в) екватор; г) репер.	1. З'єднує точки з однаковою висотою. 2. Вказує висоту даного місця над рівнем моря. 3. Головна паралель. 4. Має координати 0° довготи. 5. Показує напрям схилу.	А	
		Б	
		В	
		Г	

26. Знайдіть відповідність між висотою рельєфу та кольором позначення її на карті:

а) 0-200 м; б) 200-500 м; в) 500-1000 м ; г) 1000 м.	1. Жовтий. 2. Темно-зелений. 3. Темно-коричневий. 4. Світло-зелений. 5. Світло-коричневий.	А	
		Б	
		В	
		Г	

27. Установіть приналежність географа до країни:

а) Арістотель; б) Васко да Гама; в) Белінсгаузен; г) Кук.	1. Росія. 2. Голландія. 3. Португалія. 4. Англія. 5. Греція.	А	
		Б	
		В	
		Г	

28. Установіть відповідність між приладом та його призначенням:

а) компас; б) курвіметр; в) нівелір; г) секстант.	1. Прилад для визначення висоти точок. 2. Прилад для визначення широти місцевості. 3. Прилад для визначення відстаней на карті. 4. Прилад для визначення довготи місцевості. 5. Прилад для визначення напрямку магнітного меридіана.	А	
		Б	
		В	
		Г	

29. Установіть відповідність між картографічним кресленням та його автором:

а) перша карта Росії; б) перший глобус; в) перша карта України; г) перша карта півкуль.	1. Меркатор. 2. Федір Годунов. 3. Бехаім. 4. Гійом де Боплан. 5. Ератосфен.	А	
		Б	
		В	
		Г	

30. Установіть відповідність між сторонами горизонту та їх градусними значеннями:

а) північ; б) південь; в) схід; г) захід.	1. 40° 2. 90° 3. 180° 4. 270° 5. 360°	А	
		Б	
		В	
		Г	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

38. Прочитайте текст і запишіть термін: „ Умовна міра, яка показує, у скільки разів відстані на місцевості зменшені при відображенні їх на карті чи плані.”

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

39. Прочитайте текст і впишіть назву острова: „Герой роману Жуль Верна „ Діти капітана Гранта” потерпілого від аварії корабля все-таки дістався острова. Його координати 37° пд.ш, 153° зх. д.”

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

40. Прочитайте текст і запишіть ім'я давньогрецького вченого, який увів поняття: „ Географічна широта” і „довгота”. Він уперше розділив коло на 360 частин і дав визначення екватора як великого кола, що ділить земну кулю на дві частини.”

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

41. Прочитайте текст і запишіть назву приладу: „ Це східна іграшка, яка з'явилася у XIII –XIV ст. в Європі, завдяки якій створюються морські навігаційні карти – порто лани.”

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

У завданнях 42-45 необхідно позначити правильність або неправильність наведеного твердження. Вибрану відповідь позначте в таблиці знаком X та перенесіть її до бланка відповідей. Не робіть інших позначок комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.

42. Визначте правильність наведеного твердження: „ Магілан чудово знався на навігаційних картах, ретельно і вдумливо готував проект майбутньої експедиції. Він твердо вірив, що у Південній Америці існує протока, через яку можна вийти в інший океан і досягнути таким шляхом Індії.”

Так	Ні

43. Визначте правильність наведеного твердження: „За допомогою плану місцевості можна визначити відстань від Азовського моря до столиці України.”

Так	Ні

44. Визначте правильність наведеного твердження: „ У 1505 – 1512 р.р. А. Тасман керував експедицією, яка замкнула великий, витягнутий за довготою еліпс – від острова Маврикія до острова Тонга.”

Так	Ні

45. Визначте правильність наведеного твердження: „У XVII столітті був створений атлас – гігант розміром 110 x 170 см. Він вміщує 35 настінних карт і важить 175 кг. Це найбільший атлас світу, який нині зберігається у міській бібліотеці Берліна.”

Так	Ні

46. Абсолютна висота точки В на 300 м більша, ніж абсолютна висота точки А, а абсолютна висота точки С у 2 рази менша від абсолютної висоти точки В. Визначте абсолютні висоти точок А,В,С, якщо абсолютні висоти точок А і В відносяться як 1:3.

Відповідь _____

47. Визначити відстані в градусах і кілометрах від вулкану Фудзіяма (37° пн. ш., 139° сх. д.) до мису Рока (37° пн.ш., 9° зх.д).

Відповідь _____

48. З пункту А одночасно вийшли два мандрівники: один –у пункт В із середньою швидкістю 5 км/год., другий – у пункт С із швидкістю 3 км/год. Обчисліть, хто з мандрівників прийде першим, якщо на карті масштабом 1:500000 відстань АВ складає 9 см, а АС – 6 см.

Відповідь _____

49. Визначте абсолютну і відносну висоту влк. Кіліманджаро, якщо відомо, що його підніжжя лежить на висоті ≈2000м над рівнем моря.

Відповідь _____

50. Яка площа саду, якщо на плані місцевості масштабом 1: 5000 він має довжину 3 см і ширину 2 см?

Відповідь _____

Літосфера

Завдання 1-15 мають по чотири варіанти відповідей. У кожному завданні лише ОДНА ПРАВИЛЬНА відповідь. Оберіть правильну та позначте її у бланку відповідей згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок - комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.

1. Укажіть правильне твердження: «Земна кора – це....»

- а) тверда оболонка Землі;
- б) верхня тверда оболонка Землі, що складається з гірських порід і мінералів;
- в) верхній осадовий шар Землі.

2. Укажіть, що є найбільшою за об'ємом частиною планети:

- а) ядро;
- б) літосфера;

- в) мантія;
- г) астеносфера.

3. Відмітьте, який прилад фіксує найменші коливання земної кори:

- а) барометр;
- б) гігрометр;
- в) сейсмограф;
- г) маятник.

4. Визначте правильне твердження: «Канал, по якому піднімається магма при вулканічному виверженні називається...»:

- а) кратер;
- б) жерло;
- в) конус;
- г) тріщина.

5. Укажіть, де, найбільші руйнування під час землетрусів відбуваються:

- а) у центрі;
- б) у гіпоцентрі;
- в) у вогнищі;
- г) у епіцентрі.

6. Зазначте, яка температура у центрі Землі:

- а) 1000 ° C;
- б) 3000° C;
- в) 4000° C.
- г) 5000 -6000° C;

7. Укажіть, що утворюється внаслідок зіткнення літосферних плит:

- а) гори;
- б) низовини;
- в) височини;
- г) серединно - океанічні хребти.

8. Визначте правильне твердження: «Цунамі – це...»

- а) руйнівний вітер;
- б) велетенські хвилі;
- в) сильні зливи;
- г) морська течія.

9. Укажіть, який із вулканів став причиною загибелі міста Помпеї:

- а) Кракатау;
- б) Етна;
- в) Везувій;
- г) Ключевська сопка.

10. Визначте, які із гірських порід утворюються під дією вивітрювання:

- а) магматичні;
- б) осадові;
- в) метаморфічні;
- г) глибинні.

11. Визначте правильне твердження: «Сірка, як корисна копалина, належить до...»

- а) паливної сировини;
- б) будівельної сировини;
- в) хімічної сировини;
- г) рудної сировини.

12. Віднайдіть серед мінералів Землі найтвердіший є:

- а) кальцит;
- б) алмаз;
- в) корунд;
- г) польовий шпат.

13. Абсолютна висота височин над рівнем моря не перевищує:

- а) 1000 метрів;
- б) 200 метрів;
- в) 500 метрів;
- г) 100 метрів.

14. Відмітьте глибину шельфу Світового океану:

- а) від 200 до 1000 метрів;
- б) від 0 до 200 метрів;
- в) від 1000 до 2000 метрів;
- г) від 100 до 200 метрів.

15. Проявом зовнішніх сил Землі є:

- а) рухи літосфери;
- б) землетруси;
- в) вивітрювання;
- г) вулканізм.

Завдання 16-30 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного БУКВОЮ, доберіть відповідний, позначений ЦИФРОЮ, і впишіть її у таблицю. У відведені клітинки бланка впишіть цифри. Всі інші види Вашого запису комп'ютерна програма реєструватиме як ПОМИЛКИ.

16. Установіть відповідність між елементами внутрішньої будови Землі та їхніми характеристиками:

а) мантія; б) астеносфера; в) ядро; г) земна кора.	1. Наймасивніша внутрішня частина Землі. 2. Найбільша за об'ємом частина Землі. 3. Оболонка Землі потужністю 5-80 кілометрів. 4. Оболонка, яка складається переважно із сполук міді. 5. Верхній в'язкий шар мантії.	А	
		Б	
		В	
		Г	

17. Установіть відповідність між гірськими породами та їх походженням:

а) граніт; б) пісок; в) мармур; г) крейда.	1. Органічного. 2. Метаморфічного. 3. Магматичного. 4. Антропогенного.	А	
		Б	

	5. Осадового.	В	
		Г	

18. Установіть відповідність між формами рельєфу, та їхнім розташуванням:

а) Гімалаї; б) Амазонська низовина; в) Кордильєри; г) Маріанський жолоб.	1. Австралія. 2. Південна Америка. 3. Тихий океан. 4. Північна Америка. 5. Євразія.	А	
		Б	
		В	
		Г	

19. Установіть відповідність між корисними копалинами України, та назвою їхніх родовищ:

а) кам'яне вугілля; б) залізна руда; в) рапа; г) газ.	1. Микитівське. 2. Донецький басейн. 3. Штормове. 4. Керченській басейн. 5. Сиваш.	А	
		Б	
		В	
		Г	

20. Установіть відповідність між горами та материками, на яких вони розташовані:

а) Анди; б) Аппалачі; в) Альпи; г) Вододільний хребет.	1. Австралія. 2. Євразія. 3. Африка. 4. Південна Америка. 5. Північна Америка.	А	
		Б	
		В	
		Г	

21. Установіть відповідність між формами рельєфу та їхньою висотою над рівнем моря:

а) низовини; б) гори; в) височини; г) плоскогір'я.	1. Від 500 до 1000 метрів. 2. Від 3000 до 8000 метрів. 3. Від 0 до 200 метрів. 4. Від 1000 метрів і вище. 5. Від 200 до 500 метрів.	А	
		Б	
		В	
		Г	

22. Установіть відповідність між термінами та їхніми визначеннями:

а) сейсмічні хвилі; б) органічне вивітрювання; в) бархани; г) гейзери.	1. Піщані горби серповидної форми. 2. Гарячі водні фонтани у місцях активного магматизму. 3. Рух води в океані. 4. Хвилі, що поширюються у земній корі під час землетрусів. 5. Руйнування земної поверхні під впливом живих організмів.	А	
		Б	
		В	
		Г	

23. Установіть відповідність між термінами та наданими характеристиками:

а) кратер; б) лава; в) конус; г) жерло.	1. Магма, що вилілася на земну поверхню. 2. Канал, по якому піднімається магма. 3. Отвір на вершині вулкану. 4. Речовина насичена газами. 5. Утворюється під час багатьох вивержень вулкану.	А	
		Б	
		В	
		Г	

24. Встановіть відповідність між формами рельєфу та кольором, яким вони зображаються на фізичних картах:

а) високі гори; б) низовини; в) височини; г) плоскогір'я.	1. Зелений. 2. Темно-коричневий. 3. Темно-зелений. 4. Коричневий. 5. Жовтий.	А	
		Б	
		В	
		Г	

25. Установіть відповідність між хімічними елементами та їхніми характеристиками:

а) алюміній; б) тальк; в) ртуть; г) алмаз.	1. Найм'якший мінерал. 2. Найпоширеніший у земній корі. 3. Розчиняється у воді. 4. Найважча рідина на Землі. 5. Найтвердіший мінерал.	А	
		Б	
		В	
		Г	

26. Установіть відповідність між формами рельєфу та їхнім визначенням:

а) гірська долина; б) первинна рівнина; в) вторинна рівнина; г) гірські хребти.	1. З'єднані між собою гори. 2. Утворюються на місті колишніх гір чи внаслідок річних наносів. 3. Глибокі гірські утворення. 4. Утворюються внаслідок вертикальних рухів літосфери. 5. Зниження між гірськими хребтами.	А	
		Б	
		В	
		Г	

27. Установіть відповідність між елементами рельєфу дна океану та їхніми характеристиками:

а) серединно-океанічний хребет; б) ложе океану; в) шельф; г) материковий схил.	1. Затоплена прибережна частина материка. 2. Має максимальну глибину 11022 м. 3. Поверхня океанічного дна на глибині 200-2000 метрів, що стрімко обривається. 4. Глибинна нерівна частина дна. 5. Утворюються у межах розходження літосферних плит.	А	
		Б	
		В	
		Г	

28. Установіть відповідність між географічними науками та предметом їхнього вивчення:

а) сейсмологія; б) геологія; в) мінералогія; г) геофізика.	1. Вивчає внутрішню будову Землі. 2. Вивчає процеси, що відбуваються у географічній оболонці. 3. Комплекс наук, що вивчають внутрішню будову Землі, а також процеси, що відбуваються у кожній з її оболонок. 4. Вивчає землетруси. 5. Вивчає утворення, поширення та хімічний склад мінералів.	А	
		Б	
		В	
		Г	

29. Установіть відповідність між силою землетрусів у балах та їхніми зовнішніми проявами:

		А	
		Б	
		В	

	землі утворюються хвилі, змінюється рельєф.	Г	
--	---	---	--

30. Установіть відповідність між формами рельєфу України та наданими характеристиками:

а) Кримські гори; б) Карпати; в) Донецький ряз; г) Причорноморська низовина.	1. Знаходиться найвища точка України. 2. Розташований найбільший за площею кам'яновугільний басейн. 3. Основні висоти перевищують 2100 метрів над рівнем моря. 4. Розташована найнижча точка України над рівнем моря. 5. Найменше видобувається корисних копалин.	А	
		Б	
		В	
		Г	

Завдання 31-40 мають по чотири варіанти відповідей. У кожному завданні лише ОДНА ПРАВИЛЬНА відповідь. Оберіть правильну та позначте її у бланку відповідей згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок - комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.

31. Визначте фактор, який обумовлює відсутність землетрусів в Антарктиді на сучасному етапі:

- а) відсутність високих гір;
- б) розташування материка на крайньому півдні планети;
- в) антарктична літосферна плита має найменшу швидкість переміщення;
- г) материк вкритий потужним льодовиком.

32. Визначте фактор, який сприяє утворенню високої кількості діючих вулканів на заході Північної та Південної Америки:

- а) наявність високих гір;
- б) утворення гірських областей на межі зіткнення літосферних плит;
- в) вулкани утворені на узбережжі океану;
- г) процес розходження літосферних плит.

33. Установіть основну причину, по якій щороку на Землі від землетрусів гине велика кількість людей.

- а) переважають катастрофічні землетруси;
- б) землетруси відбуваються у малорозвинених країнах;
- в) неможливість своєчасно передбачати землетруси;
- г) будівництво сейсмічно нестійких будинків.

34. Визначте, за якої умови утворюються метаморфічні породи:

- а) наявність води;
- б) наявність рудної породи;
- в) наявність мікроорганізмів;
- г) наявність високої температури і тиску.

35. Визначте чинник, який обумовлює високу температуру у земному ядрі:

- а) ядро складається із заліза;
- б) у ядрі відбуваються термоядерні реакції;

42. Визначте правильність твердження німецького геофізика А. Вегенера: "Легкі гранітні материки плавають по більш щільному розігрітому базальтовому шарі".

Так	Ні

43. Визначте правильність наведеного твердження:

"Більша частина паливних корисних копалин залягає близько до земної поверхні, тому їхній видобуток відбувається переважно відкритим способом."

Так	Ні

44. Визначте правильність наведеного твердження: «Майже половина всіх вулканічних конусів земної кулі знаходиться на узбережжі Атлантичного океану та його островах (Атлантичне вулканічне кільце).»

Так	Ні

45. Визначте правильність наведеного твердження: „Більша частина паливних корисних копалин – органічного походження.”

Так	Ні

Завдання 46-50 передбачають певні обчислення (запис розв'язання при цьому не вимагається). Впишіть відповідь та перенесіть її до бланка відповідей.

46. Визначте, на скільки градусів буде відрізняться температура у шахті від температури повітря на поверхні, якщо глибина шахти 900 метрів.

Відповідь _____

47. Визначте, через скільки років гори висотою 2000 метрів „підростуть” на 1000 метрів, якщо швидкість вертикальних рухів – 4 см на рік, а швидкість процесів вивітрювання – 1,5 см.

Відповідь _____

48. Визначте гіпотетичну швидкість росту Карпатських гір, внаслідок якої через 100000000 років Говерла зрівняється по висоті з Еверестом.

Відповідь _____

49. Визначте відносну висоту між найвищою горою світу Джомолунгмою та найнижчою западиною Світового океану Маріанським жолобом.

Відповідь _____

50. Визначте, у скільки разів гора Роман-Кош менша за висотою гори Говерла.

Відповідь _____

ТЕМА. Атмосфера

Завдання 1-15 мають по чотири варіанти відповідей. У кожному завданні лише ОДНА ПРАВИЛЬНА відповідь. Оберіть правильну відповідь та позначте її у бланку відповідей згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок - комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.

1. Позначте твердження, яке розкриває поняття "атмосфера":

- а) тверда оболонка Землі;
- б) повітряна оболонка Землі;
- в) водна оболонка Землі;
- г) оболонка населена живими організмами.

2. Біля поверхні Землі в повітрі міститься азоту:

- а) 72%;
- б) 63%;
- в) 78%;
- г) 82%.

3. Позначте ознаку погіршення погоди:

- а) вранці стелиться туман;
- б) вранці випадає роса;
- в) зоряне небо вночі;
- г) ластівки літають низько над землею.

4. Знайдіть правильне твердження:

- а) вітер – це вертикальне переміщення повітряних мас;
- б) прилад для вимірювання вологості повітря - флюгер;
- в) одиниці виміру температури – м мілібари;
- г) клімат – це багаторічний режим погоди в певній місцевості.

5. Позначте показник нормального атмосферного тиску на висоті 0 м на широті 45°:

- а) 850 мм;
- б) 860 мм;
- в) 700 мм;
- г) 760 мм.

6. Виберіть із зазначених висот верхню межу тропосфери:

- а) 9-18 км;
- б) 21-29 км;
- в) 50-56 км;
- г) 2000 км.

7. Позначте, в якому шарі атмосфери міститься основна частина її маси:

- а) у тропосфері;
- б) у стратосфері;
- в) в іоносфері;
- г) у верхніх шарах атмосфери.

8. Укажіть який шар атмосфери поглинає ультрафіолетові промені Сонця:

- а) стратосфера;

- б) тропосфера;
- в) мезосфера;
- г) озоновий.

9. Серед пронумерованих на карті областей, вкажіть область, де випадає найбільша кількість опадів (на карті позначені точки 1- Харківська обл., 2 – Донецька обл., 3 – Київська обл., 4 – Закарпатська обл.).

- а) 1;
- б) 2;
- в) 3;
- г) 4.

10. Скільки разів на добу вимірюють температуру повітря:

- а) 1;
- б) 7;
- в) 8;
- г) 4.

11. Позначте, від чого найбільше залежить величина сумарної сонячної радіації:

- а) від хмарності протягом року;
- б) від висоти місцевості;
- в) від широти місцевості;
- г) від запиленості атмосфери.

12. Визначте, які хмари утворюються на висоті понад 6000 м:

- а) перисті;
- б) шаруваті;
- в) купчасті;
- г) купчасто – дощові.

13. Позначте, що називають прямою сонячною радіацією:

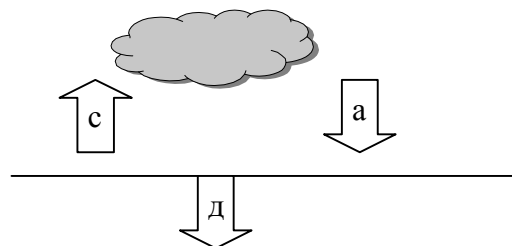
- а) усе тепло і світло, яке надходить до Землі;
- б) частина сонячної радіації, яка поглинається Землею;
- в) тепло і світло, яке надходить на поверхню Землі від освітленого неба;
- г) частка випромінювання Сонця у вигляді тепла і світла, яке надходить до поверхні Землі.

14. Позначте рядок, у якому вказані показники погоди:

- а) вологість, роса, флюгер;
- б) температура, атмосферний тиск, напрям і сила вітру;
- в) гігрометр, бриз, атмосферні опади;
- г) мусони, атмосфера, барометр.

15. На схемі літерою Д позначено радіацію:

- а) пряму;
- б) увібрану;
- в) розсіяну;
- г) відбиту.

Завдання 16-30 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного БУКВОЮ, доберіть відповідний, позначений ЦИФРОЮ, і впишіть її у таблицю. У відведені клітинки бланка впишіть цифри. Всі інші види Вашого запису комп'ютерна програма реєструватиме як ПОМИЛКИ.

16. Установіть відповідність між природними явищами та приладами:

а) вітер; б) атмосферний тиск; в) температура; г) вологість.	1. Барометр. 2. Термометр. 3. Гігрометр. 4. Флюгер. 5. Куб.	А	
		Б	
		В	
		Г	

17. Установіть відповідність між характеристиками погоди та одиницею її виміру:

а) вітер; б) атмосферний тиск; в) температура; г) вологість.	1. мм. рт. ст; 2. ° С; 3. г/м ³ ; 4. бал; 5. %.	А	
		Б	
		В	
		Г	

18. Установіть відповідність між висотами та складовими атмосфери:

а) 16-18 км; б) 80 км; в) 50 км; г) 1000 км.	1. Стратосфера. 2. Тропосфера. 3. Термосфера. 4. Мезосфера. 5. Екзосфера.	А	
		Б	
		В	
		Г	

19. Установіть відповідність між положенням Землі щодо Сонця і датами:

а) 22 червня; б) 22 грудня; в) 23 вересня; г) 21 березня.	1. День зимового сонцестояння. 2. День осіннього рівнодення. 3. День весняного рівнодення. 4. День літнього сонцестояння. 5. Найдовший день високосного року.	А	
		Б	
		В	
		Г	

20. Установіть, яка із перелічених оболонки знаходиться між:

		А	
		Б	

г) термосферою і озоновим шаром.	4. Тропосфера. 5. Мезосфера.	В	
		Г	

21. Установіть відповідність між поняттями та їхнім змістом:

а) атмосферний тиск; б) абсолютна вологість; в) відносна вологість; г) нормальний тиск.	1. Кількість водяної пари у грамах, яка може міститися у 1 м ³ повітря при даній t.	А	
	2. Сила, з якою повітря тисне на земну поверхню.	Б	
	3. Тиск на висоті 0 м на широті 45°- 760 мм. рт. ст.	В	
	4. Відношення кількості вологи, що знаходиться в повітрі, до тієї кількості, яку воно може містити за даної температури.	Г	
	5. Відношення температури до вологості.		

22. Розташуйте у потрібній логічній послідовності кліматичні пояси від екватора до північного полюса:

а) помірний; б) екваторіальний; в) субтропічний; г) субарктичний.	1. 1.	А	
	2. 3.	Б	
	3. 2.	В	
	4. 5.	Г	
	5. 4.		

23. Установіть риси, характерні для сили вітру за шкалою Бофорта:

а) шторм; б) штиль; в) помірний; г) дуже міцний.	1. 4 бали.	А	
	2. 8 балів.	Б	
	3. 0 балів.	В	
	4. 9 балів.	Г	
	5. 12 балів.		

24. Установіть, яку частину займають складові повітря:

А) вуглекислий газ ; Б) азот; В) кисень; Г) інші гази.	1. 0,03% ;	А	
	2. 1% ;	Б	
	3. 21%;	В	
	4. 78%;	Г	
	5. 5,2.		

25. Установіть відповідність між атмосферними опадами та сезонами, коли вони відбуваються:

а) дощ; б) сніг; в) град; г) туман.	1. Взимку. 2. Весна, літо, осінь. 3. Літо. 4. Літо, осінь. 5. Зима, літо.	А	
		Б	
		В	
		Г	

26. Установіть відповідність між поняттями та їх визначенням:

а) погода; б) клімат; в) метеорологія; г) тропік.	1. Стан нижнього шару атмосфери в даний час і в даному місці. 2. Багаторічний режим погоди в даній місцевості. 3. Паралель, на якій Сонце раз на рік буває в zenіті. 4. Вивчає погоду та її зміни. 5. Наука, яка вивчає кліматичні особливості.	А	
		Б	
		В	
		Г	

27. Установіть відповідність між хмарами та їх характеристикою:

а) купчасті; б) шаруваті; в) хмари; г) перисті.	1. Скупчення дрібних крапель води і льоду високо над поверхнею Землі. 2. Знаходяться на висоті 2-3 км над поверхнею Землі. 3. Вкривають небо щільною сірою завісою. 4. Ніколи не приносять опадів. 5. Мають велику товщину.	А	
		Б	
		В	
		Г	

28. Установіть відповідність між частинами материків та типами кліматів:

а) центр Азії; б) північ Африки; в) схід Північної Америки; г) південь Євразії.	1. Мусонний. 2. Морський. 3. Континентальний. 4. Середземноморський. 5. Помірно – континентальний.	А	
		Б	
		В	
		Г	

29. Установіть відповідність між умовними позначеннями та їхнім назвами:

а) * б) ≈ в) г) ≡	1. Туман. 2. Сніг. 3. Роса. 4. Ожеледь.	А	
		Б	

	5. Град.	В	
		Г	

30. Установіть відповідність між вітрами та їхніми характеристиками:

а) мусони; б) пасати; в) західні вітри; г) бриз.	1. Слабкий вітер, який вдень дме з моря на сушу, а вночі – з суші на море. 2. Сезонний вітер, який влітку дме з моря на сушу, а взимку – з суші на море. 3. Постійні вітри. 4. Вітри, які діють у помірних широтах. 5. Сильний вітер у горах.	А	
		Б	
		В	
		Г	

Завдання 31-35 мають по чотири варіанти відповідей. У кожному завданні лише ОДНА ПРАВИЛЬНА відповідь. Оберіть правильну та позначте її у бланку відповідей згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок – комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.

31. Визначте фактор, що перш за все впливає на утворення різних поясів атмосферного тиску біля поверхні Землі:

- а) рельєф;
- б) нерівномірне нагрівання океану і суші;
- в) нерівномірний розподіл сонячного тепла, залежно від широти;
- г) обертання Землі.

32. Визначте основні чинники формування клімату:

- а) сонячна радіація, підстилаючи поверхню, зміна дня і ночі;
- б) сонячна радіація, підстилаючи поверхню, атмосферна циркуляція;
- в) сонячна радіація, внутрішні води;
- г) сонячна радіація, обертання Землі, підстилаючи поверхню.

33. Визначте основну причину нерівномірного розподілу опадів на Землі:

- а) різний кут падіння сонячного проміння;
- б) нерівномірність розміщення різних форм рельєфу;
- в) розміщення поясів високого і низького тиску;
- г) обертання Землі.

34. Визначте кліматотворний чинник, який обумовив наявність на вершині гори Кіліманджаро льодовиків:

- а) географічна широта;
- б) переміщення повітряних мас;
- в) характер земної поверхні;
- г) кут падіння сонячних променів.

35. Визначте причину, чому з висотою повітря у тропосфері стає холоднішим:

- а) багато тепла випромінюється у космос;
- б) віддаляється від джерела нагрівання (поверхні Землі);

- в) частину сонячних променів відбиває озоновий екран;
г) нагріванню повітря у верхній частині тропосфери заважають хмари, які там знаходяться.

У завданнях 36-40 впишіть відповідь та перенесіть її до бланка відповідей. Слово записуйте ВЕЛИКИМИ ДРУКОВАНИМИ ЛІТЕРАМИ, починаючи з лівої клітинки відведеного поля.

36. Прочитайте текст і запишіть термін, який характеризує описане географічне явище: „Здатність земної поверхні відбивати сонячну радіацію, яка визначається відношенням відбитої сонячної радіації до прямої сонячної радіації.”

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

37. Прочитайте текст і запишіть явище, зміст якого розкриває наведений нижче текст: „Маломасштабний вихор, який утворюється над водною поверхнею і має вигляд хобота, що спускається з купчасто-дощової хмари.”

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

38. Прочитайте текст і визначте, що це: „Утворюється в результаті охолодження повітря, насиченого паром. Складається він з дрібненьких, легеньких краплинок води, які вільно тримаються над поверхнею Землі.”

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

39. Прочитайте текст і визначте назву явища природи: «Мало масштабний вихор, який утворюється над водною поверхнею і має вигляд хобота, що спускається з купчасто - дощової хмари. Причому з однієї може одночасно виникнути кілька їх, при цьому не обов’язково, щоб усі вони досягли землі».

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

40. Укажіть, як називається прилад для вимірювання хмарності неба:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

У завданнях 41-45 необхідно позначити правильність або неправильність наведеного твердження. Вибрану відповідь позначте в таблиці знаком X та перенесіть її до бланка відповідей. Не робіть інших позначок - комп’ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.

41. Визначте правильність наведеного твердження: «Чим вище піднімаємось угору, тим температура повітря нижча.»

Так	Ні

42. Визначте правильність наведеного твердження: «Південний вітер дме на північ.»

Так	Ні

43. Визначте правильність наведеного твердження: „Стратосфера - нижня повітряна оболонка Землі, розміщена на висоті 2000 метрів, захисною оболонкою стратосфери є озоновий шар, який захищає від прямого попадання ультрафіолетових променів Сонця.”

Так	Ні

44. Визначте правильність наведеного твердження: „Ліси Амазонки називають „легенями планети”, вони забезпечують повітрям усю Південну півкулю.”

Так	Ні

45. Визначте правильність показників складових повітря: „Повітря складається з азоту, який має 77%, кисню – 22%, інших газів у повітрі міститься 1% (в тому числі 0,44% вуглекислий газ.”

Так	Ні

Завдання 46-50 передбачають певні обчислення (запис розв’язання при цьому не вимагається). Впишіть відповідь та перенесіть її до бланка відповідей.

46. Який об’єм повітря міститься в класній кімнаті площею 18 м²?

Відповідь _____

47. Якою буде температура повітря на висоті 6000 м, якщо біля поверхні Землі вона становить 6° вище нуля (повітря вологе).

Відповідь _____

48. Яка середня температура серпня в нижньому шарі атмосфери на висоті 1 км, якщо сума позитивних температур становить 720° при місячній нормі опадів 230 мм.

Відповідь _____

49. Визначте вміст кожної складової повітря в 6580 м³.

Відповідь _____

50. Сила ураганного вітру 230 м/с. Через який час цей вітер досягне берегів океану, якщо ураган знаходиться від берегової лінії на відстані 3200 км?

Відповідь _____

Гідросфера

Завдання 1-15 мають по чотири варіанти відповідей. У кожному завданні лише ОДНА ПРАВИЛЬНА відповідь. Оберіть правильну та позначте її у бланку відповідей згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок - комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.

1. Гідросфера –це:

- а) повітряна оболонка Землі;
- б) тверда оболонка Землі;
- в) водна оболонка Землі;
- г) оболонка населена живими організмами.

2. Світовий океан вкриває більшу частину поверхні планети, а саме:

- а) 60%;
- б) 70%;
- в) 71%;
- г) 72%.

3. Який всесвітній процес пов'язує всі складові частини гідросфери:

- а) рухи води в океані;
- б) кругообіг води в природі;
- в) кругообіг речовин у земній корі;
- г) наявність течій.

4. Підкреслити правильне твердження:

- а) Курильські, Гавайські острови – острови коралового походження;
- б) басейном річки називають річку з усіма її притоками;
- в) найглибше озеро у світі – Байкал;
- г) найбільше за площею озеро – Аральське море.

5. Яку солоність має Мертве море:

- а) 37%;
- б) 33%;
- в) 260%;
- г) 42%.

6. Яку глибину має Маріанський жолоб:

- а) 11022м;
- б) 1038м;
- в) 2061м;
- г) 8848м.

7. Позначте океан, який омиває найбільшу кількість материків:

- а) Індійський;
- б) Північний-Льодовитий;
- в) Атлантичний;
- г) Тихий.

8. Укажіть країну, яку омиває течія Гольфстрім:

- а) США;

- б) Росія;
- в) Бразилія;
- г) Японія.

9. Завдання на карті:

Серед пронумерованих на карті пунктів вкажіть той, де знаходиться гирло р. Дніпро (1 – витік; 2 – гирло; 3 – р. Дягіна; 4 – водосхов.) :

- а) 1;
- б) 2;
- в) 3;
- г) 4.

10. Хто і коли здійснив першу кругосвітню подорож?

- а) Афанасій Нікітін, 60 – 70- і роки XV ст.;
- б) Фернан Магеллан , 1519 – 1522 р.р.;
- в) Христофор Колумб, 1492 р.;
- г) Джеймс Кук , 1768 р.

11. Позначте ту частину океану, де знаходиться Великий Бар'єрний риф:

- а) центральна частина Океанії;
- б) східне узбережжя Австралії;
- в) західне узбережжя о. Мадагаскар;
- г) біля узбережжя Чорного моря.

12. Болота використовуються людиною для:

- а) добування торфу;
- б) добування сірки;
- в) добування соди;
- г) розведення риби.

13. Визначте, чим в першу чергу характеризують енергетичні ресурси Світового океану:

- а) використанням енергії хвиль;
- б) використанням дейтерію в окремих морях;
- в) використанням холодних глибинних вод;
- г) використанням енергії водних.

14. Позначте рядок, в якому вказані географічні об'єкти за певними категоріями острови:

- а) Тасманія, Дніпро, Індостан, Лабрадор;
- б) Кергелен, Сомалі, Антананаріву, Нова Земля;
- в) Мадагаскар, Великі Зонські, Пасхи, Шрі – Ланка;
- г) Гренландія, Таврія, Гольфстрім, Індокитай.

15. Позначте течію, яка характеризується найбільшим «най»:

- а) Перуанська;
- б) течія Західних Вітрів;
- в) Куросіо;
- г) Бенгальська.

Завдання 16-30 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка позначеного БУКВОЮ, доберіть відповідник, позначений ЦИФРОЮ, і

впишіть її у таблицю. У відведені клітинки бланка впишіть цифри. Всі інші види Вашого запису комп'ютерна програма реєструватиме як ПОМИЛКИ.

16. Установіть відповідність між материками та географічними об'єктами, які на них знаходяться:

1.Євразія. 2.Африка. 3.Північна Америка. 4.Австралія.	а) р. Амазонка; б) Великі озера;	А	
	в) р. Муррей; г) р. Ніл;	Б	
	д) озеро Світязь.	В	
		Г	

17. Установіть співвідношення між озерами та походженням їх котловин:

а) Каспійське; б) Байкал; в) Ялпуг; г) Синевір.	1) Загатне. 2) Лимонне.	А	
	3) Залишкове. 4) Тектонічне.	Б	
	5) Льодовикове.	В	
		Г	

18. Установіть відповідність між затоками та материками, які їх омивають:

а) Євразія; б) Африка; в) Австралія; г) Пн. Америка.	1. Гвінейська. 2. Мексиканська.	А	
	3. Велика Австралійська. 4. Біскайська.	Б	
	5. Ла – Плата.	В	
		Г	

19. Установіть співвідношення між ресурсними багатствами океану та їх складовими:

а) рослинний світ; б) тваринний світ; в) мінеральні ресурси; г) енергетичні ресурси.	1. Припливи і відливи.	А	
	2. Калани. 3. Діатомеї.	Б	
	4. Сірководень. 5. Жирафи.	В	
		Г	

20. Установіть з якою з перелічених країн річка Нігер межує переважно на:

а) південному сході; б) заході; в) півночі; г) півдні.	1. Нігерія. 2. Нігер.	А	
	3. Малі. 4. Бенін.	Б	
	5. Гвінея.	В	
		Г	

21. Установіть відповідність між поняттями та їх змістом:

а) річкова долина; б) витік; в) гирло; г) заплава.	1. Початок річки. 2. Територія, яка заповнена водою під час повені. 3. Падіння води річки з великого уступу. 4. Територія від виток до гирла, по якій протікає річка. 5. Місце впадання річки в іншу водойму.	А	
		Б	
		В	
		Г	

22. Установіть відповідність між складовими океанічної поверхні та її глибинами:

а) океанічні западини б) шельф; в) материковий схил г) ложе океану	1. 0-200м. 2. 200- 2000м. 3. До 2000м. 4. Понад 3000м. 5. Глибинна частина океану.	А	
		Б	
		В	
		Г	

23. Установіть риси характерні для кожного з океанів:

а) Тихий; б) Індійський; в) Північно - Льодовитий; г) Атлантичний.	1. Океан, якій омиває два материка. 2. Другий за розмірами. 3. Найтепліший океан. 4. Омиває Африку і Австралію.	А	
		Б	
		В	
		Г	

24. Укажіть, яка частина Світового океану належить кожному з 4 океанів:

а) Тихий; б) Індійський; в) Атлантичний; г) Північно – Льодовитий.	1. 1/2. 2. 1/3. 3. 1/25. 4. 1/4. 5. 1/5.	А	
		Б	
		В	
		Г	

25. Установіть співвідношення між островами та їхнім походженням:

а) Мадагаскар; б) Нова Гвінея; в) Бар'єрний риф; г) Курильські острови.	1. Вулканічні. 2. Коралові. 3. Материкові. 4. Метаморфічні. 5. Осадкові.	А	
		Б	
		В	
		Г	

26. Установіть відповідність між океанами та їхніми найбільшими глибинами:

а) Тихий; б) Індійський; в) Атлантичний; г) Північний Льодовитий.	1. Зондський жолоб 7729. 2. Гренландське море 5527. 3. Маріанський жолоб 11022. 4. Жолоб Уперто – Ріка 8742. 5. Філіппінський жолоб 10020.	А	
		Б	
		В	
		Г	

27. Відгадайте, з яких географічних художніх творів ці герої:

а) П'ятниця; б) Ассоль; в) Паганель; г) Сільвер.	1. „Робінзон Крузо”. 2. „Діти капітана Гранта”. 3. „П'ятнадцятирічний капітан”. 4. „Острів скарбів”. 5. „Червоні вітрила”.	А	
		Б	
		В	
		Г	

28. Установіть відповідність між островами та їх належністю до океанів:

а) Кергелен; б) Нова Земля; в) Гавайські; г) Куба.	1. Тихий. 2. Індійський. 3. Атлантичний. 4. Північний Льодовитий.	А	
		Б	
		В	
		Г	

29. Установіть відповідність між півостровами та океанами, які їх омивають:

а) Аравійський; б) Таймир; в) Камчатка; г) Піренейський.	1. Тихий. 2. Індійський. 3. Атлантичний. 4. Північний Льодовитий.	А	
		Б	
		В	
		Г	

30. Установіть відповідність між географічними термінами і поняттями:

а) Цунамі; б) Акваторія; в) Штиль; г) Океанічні течії.	1. Горизонтальне переміщення величезної маси води в певному напрямі на великі відстані. 2. Період, коли немає руху вітру на поверхні води. 3. Гігантські хвилі, які виникли внаслідок дії землетрусу на дні океану. 4. Ділянка водної поверхні. 5. Періодичні коливання води в морі.	А	
		Б	
		В	
		Г	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

38. Визначте поняття, зміст якого розкриває наведений нижче текст: „Це першооснова всього суцього. З неї все народжується на самому початку і на неї перетворюється після остаточного знищення, причому першооснова залишається незмінною, а змінюється лише її стан. Це одна з найважливіших для людини речовин.”

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

39. Прочитайте текст і визначте назву течії: „Це своєрідна тепла морська річка без берегів. Температура води на поверхні течії коливається від +24°C у лютому до +28°C у серпні. Течія переносить у 20 разів більше води, ніж усі річки земної кулі, разом узяті.”

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

40. Прочитайте текст і визначте назву острова: „Понад 80% поверхні острова вкрито потужним шаром криги. Льоди острова поступово переміщуються від центру до берегів. Сповзаючи у воду, вони обламуються, утворюючи при цьому щорічно 13 – 15 тисяч айсбергів. Вздовж берегів простяглись ділянки суші, не вкриті льодом. Остання частина острова – пустеля, позбавлена життя. Це володіння снігу та льоду.”

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

У завданнях 41-45 необхідно позначити правильність або неправильність наведеного твердження. Вибрану відповідь позначте в таблиці знаком X та перенесіть її до бланка відповідей. Не робіть інших позначок - комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.

41. Визначте правильність твердження: „Солоність поверхневих вод у районі екватора нижча за середню океанічну тому, що у цих місцях випадає багато опадів, які опріснюють морську воду”.

Так	Ні

42. Визначте, чи правильні твердження І.В. Петрянова – Соколова: „Хіба вода – це тільки та безбарвна рідина, що налита в склянку? Океан, що вкриває майже всю нашу планету... Хмари, хмаринки, тумани, безкраї крижані пустелі полярних областей, сніговий покрив, що застеляє майже половину планети, - і це вода... Життя є тільки там, де є вода.”

Так	Ні

43. Визначте правильність наведеного твердження мандрівника: „Тихий океан – це найменший з усіх океанів, його максимальна глибина – 5527 м. у Гренландському морі. Це дуже спокійний океан та сприятливий для плавання.”

Так	Ні

44. Визначте правильність твердження: „Бентос являє собою живі організми, які активно пересуваються у воді в будь – якому напрямі.”

Так	Ні

45. Визначте правильність наведеного твердження: „ Болота – це „ хворобливі лишай” на тілі Землі.”

Так	Ні

Завдання 46-50 передбачають певні обчислення (запис розв’язання при цьому не вимагається). Впишіть відповідь та перенесіть її до бланка відповідей.

46. Обчисліть площу ставка „Козацький” у га., якщо на плані масштабу 1:5000 він має форму правильного трикутника, одна сторона якого на цьому плані 12 см.

Відповідь _____

47. Визначте, яка глибина Чорного моря поблизу узбережжя острова Зміїний, якщо за виміром ехолота звук повернувся через 3 сек.

Відповідь _____

48. На якій висоті в хмарах буде утворюватись дощ, сніг, град, якщо t в приземному шарі становить $+ 20^{\circ}\text{C}$.

Відповідь _____

49. Скільки літрів води може міститися в повітрі класної кімнати об’ємом 200m^3 , якщо t становить 20°C ?

Відповідь _____

50. В 1 л води Червоного моря міститься близько 42 г солі, а в 1 л води Балтійського моря міститься від 2 до 8 г солі. Чому в Червоному морі велика солоність, а в Балтійському, навпаки, дуже низька?

Відповідь _____

Біосфера. Географічна оболонка

Завдання 1-15 мають по чотири варіанти відповідей. У кожному завданні лише ОДНА ПРАВИЛЬНА відповідь. Оберіть правильну та позначте її у бланка відповідей згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок - комп’ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.

1. Позначте твердження, яке розкриває поняття „ біосфера”:

а) оболонка земної кулі, в якій зосереджені рослини і тварини;

- б) оболонка земної кулі, яка об'єднує взаємопов'язані царства рослин, тварин, мікроорганізмів;
- в) оболонка Землі, населена живими організмами;
- г) оболонка Землі, що об'єднує гідросферу і атмосферу.

2. Позначте твердження, яке розкриває поняття „географічна оболонка”:

- а) вся гідросфера і нижні шари атмосфери;
- б) оболонка, в межах якої стискаються, проникають одна в одну і взаємодіють верхні шари земної кори, вся гідросфера і нижні шари атмосфери;
- в) вся гідросфера і літосфера;
- г) вся атмосфера, гідросфера, літосфера.

3. Позначте твердження, яке розкриває поняття „техносфера”:

- а) оболонка Землі населена живими організмами;
- б) штучно розширені межі біосфери в результаті діяльності людини;
- в) оболонка, в межах якої існують створені людьми заводи, фабрики, водосховища;
- г) оболонка, що об'єднує літосферу, нижні шари атмосфери і всю гідросферу.

4. Із переліку прізвищ виберіть, хто є основоположником вчення про біосферу:

- а) М. Ломоносов;
- б) М . Вовіков;
- в) В. Докучаєв;
- г) В. Вернадський.

5. Із зазначеного переліку виберіть, коли виникла Земля як планета:

- а) 4 млрд. років тому;
- б) 4, 5 млрд. років тому;
- в) 5 млрд. років тому;
- г) 3,5 млрд. років тому.

6. Позначте нижню межу біосфери:

- а) верхні частини земної кори;
- б) дно Світового океану;
- в) нижня межа земної кори;
- г) верхня мантія.

7. Позначте, що утворилося в результаті взаємодії біосфери, літосфери та інших зовнішніх оболонок Землі:

- а) гірські породи;
- б) вода;
- в) ґрунти;
- г) повітря.

8. Позначте, коли виникло ґрунтознавство як наука:

- а) XX ст.;
- б) XIX ст.;
- в) XVIII ст.;
- г) XVII ст.

9. Позначте твердження, яке розкриває поняття „природний комплекс”:

- а) природна зона;

- б) природна країна;
- в) всі живі організми;
- г) закономірне поєднання всіх компонентів природи в нерозривну систему.

10. Позначте, коли з'явилися перші живі істоти близько ... років тому:

- а) 3,5 млрд.;
- б) 3 млрд.;
- в) 4, 5 млрд.;
- г) 5 млрд.

11. Позначте головний чинник формування ґрунтів:

- а) внесення органічних добрив;
- б) діяльність живих організмів;
- в) зрошування;
- г) внесення мінеральних добрив.

12. Позначте, в якому природному комплексі мешкають такі представники флори і фауни: конюшина, тимофіївка, джміль, коник–стрибунець, миша:

- а) ліс;
- б) луки;
- в) річка;
- г) болото.

13. Позначте, яку частину від площі суходолу займають природоохоронні території?

- а) 5%;
- б) 10%;
- в) 2%;
- г) 3%.

14. Позначте, що записують у Червону книгу:

- а) всіх тварин, поширених на Землі;
- б) всіх рослин поширених на Землі;
- в) зникаючі види тварин і рослин;
- г) викопних тварин і рослин, що населяли Землю в давнину.

15. Позначте рядок, у якому зібрано представників однієї природної зони:

- а) пума, кондор, гриф, тушканчики, змії;
- б) слон, носоріг, зубр, страус, вапіті;
- в) ведмідь, лось, рись, лев, буйвол;
- г) лисиця, бабак, дрохва, ігуана, росомаха.

Завдання 16-30 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного БУКВОЮ, доберіть відповідний, позначений ЦИФРОЮ, і впишіть її у таблицю. У відведені клітинки бланка впишіть цифри. Всі інші види Вашого запису комп'ютерна програма реєструватиме як ПОМИЛКИ.

16. Установіть відповідність між рослинами та природними зонами:

а) гевея;	1. Вологі вічнозелені ліси.	А	
б) корковий дуб;	2. Тундра.		

в) карликова береза; г) перекотиполе.	3. Степ. 4. Лісотундра. 5. Вічнозелені жорстоко листі ліси і чагарники.	Б	
		В	
		Г	

17. Установіть відповідність між природними зонами та типами ґрунтів:

а) савани; б) мішані ліси; в) тундра; г) степ.	1. Червоні фералітні. 2. Глеєві. 3. Дерново – підзолисті. 4. Каштанові. 5. Чорноземи.	А	
		Б	
		В	
		Г	

18. Установіть відповідність між вченими та їхніми працями:

а) В. Докучаєв; б) М. Міклухо - Маклай; в) В. Вернадський; г) Ч. Дарвін.	1. Теорія походження видів. 2. Вчення про біосферу. 3. Ґрунтознавство. 4. Походження культурних рослин. 5. Рівність людських рас.	А	
		Б	
		В	
		Г	

19. Установіть відповідність між природними зонами та назвами тварин:

а) пустелі; б) тундра; в) савани; г) тайга.	1. Сніговий барс. 2. Гепард. 3. Соболь. 4. Вівцебик. 5. Скорпіон.	А	
		Б	
		В	
		Г	

20. Установіть відповідність між поняттям та його визначенням:

а) біосфера; б) природна зона; в) географічна оболонка; г) природний комплекс.	1. Поєднання компонентів природи на певній території. 2. Зональний природний комплекс. 3. Сукупність усіх живих організмів. 4. Азональний природний комплекс. 5. Найбільший природний комплекс Землі.	А	
		Б	
		В	
		Г	

21. Установіть відповідність між природними зонами та їхніми природними особливостями:

а) Арктичні	1. У рослинності переважають мохи та лишайники. 2. Природна зона найродючіших ґрунтів.	А	
-------------	---	---	--

пустелі б) пустелі; в) тундра; г) степи.	3. Рослини мають довге коріння і листки у вигляді голок. 4. Вологе жарке літо і жарка посушлива зима. 5. Постійно холодна погода протягом усього року.	Б	
		В	
		Г	

22. Установіть відповідність між тваринами та їхніми природними особливостями:

а) дрохва; б) гепард; в) голіаф; г) анаконда.	1. Найбільша жаба. 2. Найбільша змія. 3. Найбільший літаючий птах. 4. Найотрутіша тварина. 5. Найшвидша тварина.	А	
		Б	
		В	
		Г	

23. Установіть відповідність між рослинами та їх природними особливостями:

а) евкаліпт; б) бамбук; в) тополя; г) рафлезія.	1. Чемпіон по очищенню повітря від пилу. 2. Найтовстіше дерево. 3. Найвища рослина. 4. Найбільша трав'яниста рослина. 5. Найбільша квітка.	А	
		Б	
		В	
		Г	

24. Установіть відповідність між причиною та наслідком:

а) збільшення частки CO ₂ в атмосфері; б) осушення болота; в) спорудження водосховища; г) розорювання ґрунтів.	1. „Цвітіння” води 2. Деградація. 3. Зміна клімату. 4. Зміна рівня підземних вод. 5. Зміна природного комплексу.	А	
		Б	
		В	
		Г	

25. Установіть відповідність між заповідником та його розташуванням:

а) Канівський; б) Асканія Нова; в) Дунайські Плавні; г) Медобори.	1. Тернопільська. 2. Донецька. 3. Черкаська. 4. Одеська. 5. Херсонська.	А	
		Б	
		В	
		Г	

26. Установіть відповідність між деревом та його віком:

а) Баобаб; б) Австралійська Макроцалія; в) Тис ягідний;	1. 15 тис. років. 2. 5,5 тис. років. 3. 3,5 тис. років.	А	
		Б	

г) Секвоя.	4. 4 тис. років. 5. 3 – 4 тис. років.	В	
		Г	

27. Установіть відповідність між морями та їх солоністю:

а) Чорне море; б) Мертве море; в) Азовське море; г) Червоне море.	1. 260%. 2. 11 – 13%. 3. 42%. 4. 17 – 18%. 5. 35%.	А	
		Б	
		В	
		Г	

28. Установіть відповідність між природоохоронною територією та її статусом:

а) Національний парк; б) Заказник; в) Біосферний заповідник; г) Пам'ятка природи.	1. Охороняються всі компоненти природи. 2. Дозволено туристичне відвідування. 3. Дозволена обмежена господарська діяльність. 4. Охороняється ландшафтний комплекс. 5. Охороняється унікальний природний об'єкт.	А	
		Б	
		В	
		Г	

29. Установіть відповідність між природним комплексом та його синонімом:

а) сельва; б) прерія; в) скреб; г) парамос.	1. Чагарникові зарості. 2. Високогірні луки. 3. Степ. 4. Лісостеп. 5. Екваторіальний ліс.	А	
		Б	
		В	
		Г	

30. Установіть відповідність між поняттям та його значенням:

а) Зооценоз; а) Біотоп; в) Фітоценоз; г) Біохор.	1. Ділянка поверхні однорідна за екологічними особливостями. 2. Найвища екологічна одиниця. 3. Поєднання тварин на певних ділянках. 4. Екологічна одиниця, яка об'єднує ділянки поверхні з однорідними екологічними особливостями. 5. Поєднання рослин на певних територіях.	А	
		Б	
		В	
		Г	

Завдання 31-36 мають по чотири варіанти відповідей. У кожному завданні лише ОДНА ПРАВИЛЬНА відповідь. Оберіть правильну та позначте її у бланку відповідей згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок - комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.

31. Визначте фактор, який сприяє поділу географічної оболонки на природні зони:

- а) різноманітність тваринного світу;
- б) неоднорідність ґрунтового покриву;
- в) різноманітність рослинного світу;
- г) співвідношення тепла і вологи.

32. Визначте фактор, який обумовив виникнення життя у воді, а не на суходолі:

- а) малий вміст кисню в атмосфері;
- б) велика концентрація хімічних елементів у воді;
- в) відсутність озонового шару;
- г) стала температура водного середовища.

33. Установіть чинник, який визначає нерівномірність поширення живих організмів по поверхні планети:

- а) чисельність живих організмів;
- б) боротьба за виживання;
- в) клімат;
- г) вплив людини.

34. Установіть, взаємодія яких компонентів природи призвела до збагачення атмосфери киснем:

- а) рослини і атмосфера;
- б) синьо – зелені водорості і океан;
- в) рослини і літосфера;
- г) рослини і тварини.

35. Визначте причини втрати ґрунтами основної властивості – родючості:

- а) глобальна зміна клімату;
- б) зменшення видового складу рослин;
- в) зміна природних комплексів;
- г) сільськогосподарська діяльність.

У завданнях 36-40 впишіть відповідь та перенесіть її до бланка відповідей. Слово записуйте ВЕЛИКИМИ ДРУКОВАНИМИ ЛІТЕРАМИ, починаючи з лівої клітинки відведеного поля.

36. Прочитайте текст і запишіть термін, який характеризує природне утворення: „Утворився внаслідок взаємодії живих організмів та їх залишків з пухкими гірськими породами за участю води та повітря.”

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

37. Прочитайте текст і визначте назву рослини: „Фургон в'їхав під шатро гігантських дерев. Усі були в захопленні від них. Їх гладенькі стовбури у двадцять

футів в обхваті підносилися на сто п'ятдесят футів угору, причому ані сучки, ані гілки не порушували їх ідеальної стрункості.”

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

38. Прочитайте текст і визначте назву природної зони: „Цільність дерев дуже велика. Протягом багатьох кілометрів стоять вони з переплетеними гілками, утворюючи непрохідний бар'єр. Багато озер, трапляються торфовища, що утворюють щось схоже на зарослі озера.”

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

39. Прочитайте текст і визначте назву рослини: „У тропіках за два місяці вона виростає до 20 – 30 м. Цвіте раз у кілька десятиріч. Цвітіння – провісник загибелі, після нього гине весь гай, зв'язаний кореневищами в єдиний організм.”

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

40. Прочитайте текст і визначте назву тварини: „Живуть на острові Комодо (Індонезія). Найбільші з них досягають 3 м. Живляться вони, як рослинною так і тваринною їжею. Є випадки полювання на оленів, коли вони збивали з ніг оленів ударом хвоста.”

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

У завданнях 41-45 необхідно позначити правильність або неправильність наведеного твердження. Вибрану відповідь позначте в таблиці знаком X та перенесіть її до бланка відповідей. Не робіть інших позначок - комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.

41. Визначте правильність наведеного твердження: „Евкалипт у перекладі з грецької означає „добре вкриті”. Насправді ж евкалипти погано затінюють місцевість. Їхні вузькі листки завжди обернені до сонця ребром, тому сонячне проміння проходить крізь них, як крізь жалюзі.”

Так	Ні

42. Визначте правильність наведеного твердження: „Уперше рафлезію (найбільша квітка на земній кулі) виявив і описав у 1818 році німецький ботанік Ж. Арнольдї під час своєї мандрівки Суматрою разом з губернатором Ост – Індської компанії Т. Рафлезом”.

Так	Ні

43. Визначте правильність наведеного твердження: „Целакат – риба глибоководна, вона живе в підводних печерах вулканічних Коморських островів на 150 – 200 – метровій глибині. Саме тут уперше побачив їх німецький учений Хайс Фріке у січні 1978 р.”

Так	Ні

44. Визначте правильність наведеного твердження: „У Тихому океані розташований острів Тринідад, на якому є невеличке кругле озеро Піч – Лейк, діаметром 2 км., площею 47 га. Та часто його називають просто „смоляним” , бо воно заповнене рідким асфальтом. Щороку з озера видобувають близько 100 тис. асфальту, але озеро не міліє. Асфальт весь час надходить сюди з надр острова.”

Так	Ні

45. Визначте правильність наведеного твердження: „Тис ягідний – дерево – довгожитель. Вік його може досягти 4 тис. років, але росте він дуже повільно: збільшення діаметра стовбура за рік складає не більше, ніж 1,2 мм. За 50 років життя, стовбур досягає товщини лише 6 см.”

Так	Ні

Завдання 46-50 передбачають певні обчислення (запис розв'язання при цьому не вимагається). Впишіть відповідь та перенесіть її до бланка відповідей.

46. На двох ділянках посіяли яру пшеницю одного сорту. З ділянки площею 150 га. одержали врожай 3000 ц., а з ділянки 100 га. – 280 т. пшениці. Яка з двох ділянок урожайність.

Відповідь _____

47. Площа суходолу на Землі складає 149,4 млн. км². Красно земні латеритні ґрунти складають 19 % площі суходолу. Обчисліть площу цих ґрунтів (у млн. км²).

Відповідь _____

48. Площа суходолу на Землі складає 149, 4 млн. км². Ліси займають 35,3% площі суходолу. Обчисліть їхню площу (млн. км²).

Відповідь _____

49. Площа суходолу на Землі складає 149,4 млн. км² . Пустелі й напівпустелі складають $\frac{1}{3}$ площі суходолу. Обчисліть їхню площу (у млн. км²).

Відповідь _____

50. Площа суходолу на Землі складає 149, 4 млн. км². Пустельні ґрунти складають 17% площі суходолу. Обчисліть площу цих ґрунтів (млн. км²).

Відповідь _____

Людство на Землі.

Завдання 1-15 мають по чотири варіанти відповідей. У кожному завданні лише ОДНА ПРАВИЛЬНА відповідь. Оберіть правильну та позначте її у бланку відповідей згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок – комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.

1. Позначте правильне твердження:

- а) на Землі налічується 7,5 млрд. чоловік;
- б) на Землі налічується 9 млрд. чоловік;
- в) на Землі налічується 6,5 млрд. чоловік;
- г) на Землі налічується 4 млрд. чоловік.

2. Позначте причину утворення різних людських рас на Землі:

- а) наявність шести материків;
- б) зміна пір року;
- в) різні фізико-географічні умови;
- г) наявність магнітного поля Землі.

3. Виберіть з зазначених країн острівну:

- а) Китай;
- б) Японія;
- в) Італія;
- г) Норвегія.

4. Людина сучасного типу з'явилася на Землі близько:

- а) 60 тис. років тому;
- б) 1000 тис. років тому;
- в) 40 тис. років тому;
- г) 20 тис. років тому.

5. Найбільше людей проживає на материках:

- а) Африка;
- б) Південна Америка;
- в) Євразія;
- г) Північна Америка.

6. Мешканці Нової Гвінеї називали дослідника М.М. Міклухо-Макля:

- а) Білим братом;
- б) Волохатим велетнем;
- в) Людиною з Місяця;
- г) Чужинцем.

7. Слово „діаспора” в перекладі з грецької мови означає:

- а) „скупчення”;
- б) „розсіювання”;
- в) „концентрація”;
- г) „мобілізація”.

8. Черкаська область знаходиться:

- а) на заході України;
- б) на кордоні з Росією;

- в) у центрі України;
- г) на півночі України.

9. На території Черкаської області відсутня така форма рельєфу:

- а) гори;
- б) низовини;
- в) височини;
- г) підняття.

10. Черкаська область відома родовищем корисної копалини:

- а) нафти;
- б) кам'яної солі;
- в) графіту;
- г) титанової руди.

11. Черкаська область знаходиться в межах:

- а) степової природної зони;
- б) лісостепової природної зони;
- в) природної зони мішаних лісів;
- г) висотної поясності.

12. Обласний центр Черкаської області знаходиться на березі:

- а) річки Дніпро;
- б) Кременчуцького водосховища;
- в) річки Супій;
- г) річки Рось.

13. У Черкаській області проживає близько:

- а) 3 млн. жителів;
- б) 1 млн. 100 тисяч жителів;
- в) 5 млн. жителів;
- г) 2,5 млн. жителів.

14. Більшу частину території Черкаської області займає:

- а) Придніпровська низовина;
- б) Полтавська рівнина;
- в) Придніпровська височина;
- г) Ірдино-Тясминська низовина.

15. Більшу частину населення України і Черкаської області складають:

- а) росіяни;
- б) українці;
- в) білоруси;
- г) молдовани.

Завдання 16-30 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка позначеного БУКВОЮ, доберіть відповідник, позначений ЦИФРОЮ, і впишіть її у таблицю. У відведені клітинки бланка впишіть цифри. Всі інші види Вашого запису комп'ютерна програма реєструватиме як ПОМИЛКИ.

16. Установіть відповідність між країнами та материками:

а) США; б) Бразилія; в) Ефіопія; г) Португалія.	1. Австралія. 2. Африка. 3. Південна Америка. 4. Євразія. 5. Північна Америка.	А	
		Б	
		В	
		Г	

17. Установіть відповідність між країнами і столицями:

а) Франція; б) Білорусь; в) Польща; г) Румунія.	1. Варшава. 2. Бухарест. 3. Париж. 4. Мадрид. 5. Мінськ.	А	
		Б	
		В	
		Г	

18. Установіть відповідність між людськими расами та зовнішніми ознаками:

а) Негроїдна; б) Європеїдна; в) Австралоїдна; г) Монголоїдна.	1. Світла шкіра, волосся і очі різних відтінків. 2. Жовтуватий колір шкіри. Волосся пряме, чорне. Очі темні, вузькі. 3. Дуже темний колір шкіри. Волосся кучеряве темне, очі великі, темні. Ніс широкий, губи товсті. 4. Темний колір шкіри, волосся і очі – світлі. 5. Темний колір шкіри, волосся темне, кучеряве чи хвилясте, очі темні. Губи і ніс особливо не виділяються.	А	
		Б	
		В	
		Г	

19. Установіть відповідність між расами та частинами світу:

а) Монголоїдна; б) Австралоїдна; в) Негроїдна; г) Європеїдна.	1. Африка. 2. Азія. 3. Європа. 4. Австралія. 5. Антарктида.	А	
		Б	
		В	
		Г	

20. Установіть відповідність між містами та країнами світу:

а) Хіросіма; б) Санкт-Петербург; в) Сідней; г) Ріо-де-Жанейро.	1. Росія. 2. Австралія. 3. Японія. 4. Франція. 5. Бразилія.	А	
		Б	
		В	
		Г	

21. Установіть відповідність між країнами світу і наданими характеристиками:

а) Ватикан; б) Китай; в) Україна; г) Японія.	1. Найбільша країна за кількістю людей. 2. Найбільша країна за площею території. 3. Країна розташована на території європейської столиці. 4. Найбільша країна за площею території у Європі. 5. Друга назва країни: "Країна, де сходить сонце".	А	
		Б	
		В	
		Г	

22. Установіть відповідність між визначними місцями та країнами:

а) Колізей; б) Ейфелева вежа; в) Статуя Свободи; г) Тадж Махал.	1. Індія. 2. США. 3. Італія. 4. Греція. 5. Франція.	А	
		Б	
		В	
		Г	

23. Установіть відповідність між народами та частинами світу:

а) папуаси; б) бушмени; в) монголи; г) італійці	1. Африка. 2. Азія. 3. Європа 4. Америка. 5. Австралія і Океанія.	А	
		Б	
		В	
		Г	

24. Установіть відповідність між країнами та їх розташуванням у півкулях:

а) Аргентина; б) Канада; в) Австралія; г) Україна.	1. Південна і західна півкулі. 2. Північна і східна півкулі. 3. Північна і західна півкулі. 4. Південна і північна півкулі. 5. Південна і східна півкулі.	А	
		Б	
		В	
		Г	

25. Установіть відповідність між містами України та наданими характеристиками:

а) Хмельницький; б) Запоріжжя; в) Харків; г) Ужгород.	1. Місто-мільонер, колишня столиця України. 2. Центр найзахіднішої області України. 3. Центр українського козацтва. 4. Найбільший аеропорт України.	А	
		Б	

	5. Місто назване на честь видатного українського гетьмана.	В	
		Г	

26. Установіть відповідність політичних діячів і країн:

а) Володимир Путін; б) Віктор Ющенко; в) Фідель Кастор; г) Сільвіо Берлусконі.	1. Україна. 2. Італія. 3. Португалія. 4. Куба. 5. Росія.	А	
		Б	
		В	
		Г	

27. Установіть відповідність між населеними пунктами та визначними місцями Черкащини:

а) Умань; б) Канів; в) Чигирин; г) Корсунь-Шевченківський.	1. Панорама битви часів Великої Вітчизняної війни. 2. Софіївський парк. 3. Музей воскових фігур. 4. Тарасова гора. 5. Замкова гора Хмельницького.	А	
		Б	
		В	
		Г	

28. Установіть відповідність між населеними пунктами Черкаської області та річками, на яких вони розташовані:

а) Сміла; б) Золотоноша; в) Тальне; г) Канів.	1. Тясмин. 2. Ірдинь. 3. Золотоношка. 4. Дніпро 5. Гірський Тікич.	А	
		Б	
		В	
		Г	

29. Установіть відповідність між народними українськими промислами та виробами:

а) бондарство; б) гончарство; в) гутництво; г) стельманство.	1. Вози. 2. Глиняний посуд. 3. Діжки. 4. Одяг. 5. Скляні вироби.	А	
		Б	
		В	
		Г	

30. Установіть відповідність між корисними копалинами Черкаської області та місцями видобутку:

а) титанові руди; б) коштовне каміння; в) бентонітові глини; г) мінеральна вода.	1. Мошни. 2. Носачів. 3. Канів. 4. Чорнобай. 5. Дашуківка.	А	
		Б	
		В	
		Г	

Завдання 31-35 мають по чотири варіанти відповідей. У кожному завданні лише ОДНА ПРАВИЛЬНА відповідь. Оберіть правильну та позначте її у бланку відповідей згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок – комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.

31. Визначте фактор, який сприяв сучасному низькому рівню розвитку країн Африки:

- а) жаркий клімат;
- б) більша частина території-пустелі;
- в) колоніальне минуле країн;
- г) мала густина населення.

32. Визначте фактор, який сприяв великій концентрації міст на сході України:

- а) помірний клімат;
- б) кордон з Росією;
- в) інтенсивний розвиток промисловості;
- г) степова природна зона.

33. Установіть основну соціальну проблему України:

- а) зменшення кількості населення;
- б) погіршення якості вищої освіти;
- в) безробіття;
- г) великий відсоток пенсіонерів.

34. Визначте, за якої умови на Землі з'явилися мішані раси:

- а) шлюби між представниками різних рас;
- б) зростання рівня культури населення;
- в) поява доказів рівності рас;
- г) пристосування людей до кліматичних умов інших материків.

35. Визначте чинник, яким обумовлений інтенсивний розвиток онкологічних захворювань на Україні:

- а) низький рівень медичного обслуговування;
- б) незбалансоване харчування населення;
- в) наслідки аварії на Чорнобильській АЕС;
- г) глобальне потепління клімату.

У завданнях 36-40 впишіть відповідь та перенесіть її до бланка відповідей. Слово записуйте ВЕЛИКИМИ ДРУКОВАНИМИ ЛІТЕРАМИ, починаючи з лівої клітинки відведеного поля.

36. Прочитайте текст і запишіть термін, який характеризує процес: „Виїзд людей на постійне місце проживання у іншу країну.”

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

37. Визначте поняття, зміст якого відкриває наведений нижче текст: „Його прибічники наполягають на нерівності і неповноцінності всіх рас, крім тієї, до якої вони самі відносяться.”

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

38. Прочитайте текст і визначте назву країни: „Ця країна подарувала світу порох, папір, чавун, сталь, порцеляну, паперові гроші, компас тощо. Писемність цієї країни – одна з найскладніших у світі.”

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

39. Прочитайте текст і визначте назву столиці: „Візиткою цього міста є двоповерхові автобуси, Біг Бен, музей Шерлока Холмса.”

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

40. Прочитайте текст і визначте прізвище видатної людини України: „Гетьман України, родом з Черкаської землі. Очолював боротьбу українського народу проти польської шляхти. Підписав угоду про союз з Росією.”

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

У завданнях 41-45 необхідно позначити правильність або неправильність наведеного твердження. Вибрану відповідь позначте у табличці знаком X та перенесіть її до бланка відповідей. Не робіть інших позначок - комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.

41. Визначте правильність наведеного твердження: „Негроїдна раса є найпоширенішою в Південно-Західній Азії, Африці та островах Океанії.”

Так	Ні

42. Визначте правильність наведеного твердження: „Наукові дослідження М.М. Міклухо-Маклая проводилися на острові Нова Гвінея, частина узбережжя якого названа його ім'ям.”

Так	Ні

43. Визначте правильність наведеного твердження: „Місто Черкаси довгий час було центром князівства, тому на його території збереглися старовинні фортеці та собори.”

Так	Ні

44. Визначте правильність наведеного твердження: „З давних-давен люди оселялися біля річок, на узбережжі морів та океанів. На місті цих стародавніх поселень виникла більша частина сучасних столиць світу.”

Так	Ні

45. Визначте правильність наведеного твердження: „Міжнародним олімпійським комітетом розглядається можливість проведення зимових олімпійських ігор 2012 року у Українських Карпатах.”

Так	Ні

7 клас

Тема: Вступ. Земля як планета. Літосфера і рельєф Землі. Атмосфера і клімату Землі

Завдання 1-15 мають по чотири варіанти відповідей. У кожному завданні лише **ОДНА ПРАВИЛЬНА** відповідь. *Оберіть правильну відповідь та позначте її у бланка відповідей згідно з інструкцією. Не робить інших позначок - комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.*

1. Уперше назву „географія” до науки про Землю застосував давньогрецький вчений:

- а) Піфагор;
- б) Ератосфен;
- в) Аристотель;
- г) Птоломей.

2. Океан, що найменше виправдовує свою назву:

- а) Тихий;
- б) Індійський;
- в) Північний Льодовитий;
- г) Атлантичний.

3. На географічних картах і планах місцевості для зображення різних об'єктів використовуються:

- а) репери;
- б) меридіани;
- в) умовні знаки;
- г) паралелі.

4. Наймолодшою епохою горотворення є:

- а) Альпійська;
- б) Герцинська;
- в) Байкальська;
- г) Каледонська.

5. У 1969р на поверхні місяця вперше побували:

- а) космонавти СРСР;
- б) космонавти Франції;
- в) астронавти США;
- г) експедиція ООН.

6. Вісь Землі має постійний похил до площини орбіти під кутом:

- а) $33^{\circ} 66'$;
- б) $66^{\circ} 33'$;
- в) $63^{\circ} 36'$;
- г) $36^{\circ} 63'$.

7. Лінія зміни дат проходить за:

- а) екватором;
- б) 0- м меридіаном;
- в) 180- м меридіаном;

г) 90- м меридіаном.

8. Найбільших літосферних плит на земній поверхні виділяють:

- а) 6;
- б) 7;
- в) 8;
- г) 9.

9. Відповідно до теорії А. Вегенера єдиний давній материк на Землі називається:

- а) Гондвана;
- б) Лавразія;
- в) Пангея;
- г) Атлантида.

10. Давнім платформам на поверхні Землі відповідають:

- а) рівнини;
- б) гори;
- в) рівнини і гори;
- г) глибоководні западини.

11. Велика частина території України розташована в межах:

- а) Західносибірської рівнини;
- б) Східноєвропейської рівнини;
- в) Великої Китайської рівнини;
- г) Полтавської рівнини.

12. Постійні вітри, що дмуть від тропічних широт до екватора - це:

- а) західні вітри;
- б) стокові вітри;
- в) пасати;
- г) мусони.

13. Головною ознакою поділу кліматичних поясів на основні та перехідні є:

- а) атмосферний тиск;
- б) кількість опадів;
- в) пануючий тип повітряних мас;
- г) температура повітря.

14. Узимку під час проходження циклону температура повітря:

- а) знижується;
- б) підвищується;
- в) не змінюється;
- г) знижується і підвищується.

15. Найбільший показник альбедо має поверхня:

- а) води;
- б) снігового покриву;
- в) зораного поля;
- г) піску.

Завдання 16 - 30 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного БУКВОЮ доберіть відповідник, позначений ЦИФРОЮ і впишіть її в таблицю. У відведені клітинки бланка впишіть цифри.

16. Установіть відповідність між материками та їх площею:

а) Євразія; б) Пн. Америка; в) Антарктида; г) Африка.	1. 30,3 млн.км ² . 2. 14 млн.км ² . 3. 54 млн.км ² . 4. 24,2 млн.км ² . 5. 9 млн.км ² .	А	
		Б	
		В	
		Г	

17. Установіть відповідність між географічними картами та їх ознаками:

а) за охопленням території; б) за масштабом; в) за змістом; г) за призначенням.	1. Загально географічні, тематичні, комплексні. 2. Дрібна, середньо – великомасштабні. 3. Світові, регіональні. 4. Навчальні, військові, туристичні. 5. Фізико–географічні, світові.	А	
		Б	
		В	
		Г	

18. Установити відповідність між тектонічними структурами та формами рельєфу:

а) платформа; б) пояси складчастості; в) щити; г) западини.	1. Гори, низовини. 2. Рівнини. 3. Низовини. 4. Височини. 5. Гори.	А	
		Б	
		В	
		Г	

19. Установити відповідність між повітряними масами та їхніми характеристиками:

а) Екваторіальні ПМ; б) Тропічні ПМ; в) Помірні ПМ; г) Арктичні ПМ.	1. Низькі температури, сухі, прозорі. 2. Високі температури, вологі. 3. Різні температури, сухі. 4. Високі температури, переважно сухі. 5. Температури змінюються за сезонами, переважно вологі.	А	
		Б	
		В	
		Г	

20. Установіть відповідність між вітрами та материками, де вони зустрічаються:

а) Містраль; б) Чинук; в) Хамсин; г) Стоковий.	1. Африка. 2. Антарктида. 3. Південна Америка. 4. Північна Америка. 5. Євразія.	А	
		Б	
		В	
		Г	

21. Установіть відповідність між півостровами та материками, на яких вони розташовані:

а) Лабрадор; б) Сомалі; в) Кейп-Йорк; г) Скандинавський.	1. Африка. 2. Південна Америка. 3. Північна Америка. 4. Австралія. 5. Євразія.	А	
		Б	
		В	
		Г	

22. Установіть відповідність між морями та океанами, в межах яких вони знаходяться:

а) Біле; б) Жовте; в) Червоне; г) Чорне.	1. Південний океан. 2. Північний Льодовитий. 3. Тихий океан. 4. Індійський океан. 5. Атлантичний океан.	А	
		Б	
		В	
		Г	

23. Установіть відповідність між частинами світу та походженням їх назв:

а) Європа; б) Азія; в) Австралія; г) Антарктида.	1. Навпроти Арктики. 2. Південний. 3. Схід. 4. Захід. 5. Північний.	А	
		Б	
		В	
		Г	

24. Установіть відповідність між платформними ділянками та великими рівнинами, які на них розташовані:

а) Північноамериканська; б) Індійська; в) Австралійська; г) Південноамериканська.	1. Центральна низовина. 2. Бразильське плоскогір'я. 3. Центральна рівнина. 4. Плоскогір'я Декан. 5. Східноєвропейська рівнина.	А	
		Б	
		В	
		Г	

25. Установіть відповідність між океанами та частинами материків, які вони омивають:

а) Захід Австралії; б) Захід Африки; в) Північ Євразії; г) Захід Америки.	1. Атлантичний океан. 2. Північний Льодовитий. 3. Індійський океан. 4. Тихий океан. 5. Південний океан.	А	
		Б	
		В	
		Г	

26. Установіть відповідність між океанами та країнами, які розташовані на їх берегах:

а) Північний Льодовитий; б) Тихий; в) Атлантичний; г) Індійський.	1. Танзанія. 2. Норвегія. 3. Чилі. 4. Монголія. 5. Венесуела.	А	
		Б	
		В	
		Г	

27. Установіть відповідність між материками та річками, які на них течуть:

а) Євразія; б) Північна Америка; в) Південна Америка; г) Африка.	1. Сан-Францисіску. 2. Джубба. 3. Нельсон. 4. Алдан. 5. Лаклан.	А	
		Б	
		В	
		Г	

28. Установіть відповідність між материками та озерами, які тут знаходяться:

а) Північна Америка; б) Африка; в) Австралія; г) Південна Америка.	1. Кері. 2. Рудольф. 3. Поопо. 4. Ладозьке. 5. Атабаска.	А	
		Б	
		В	
		Г	

29. Установіть відповідність між горами та материками, на яких вони знаходяться:

а) Євразія; б) Африка; в) Північна Америка; г) Антарктида.	1. Каскадні гори. 2. Гори Елсуерта. 3. Капські гори. 4. Саяни. 5. Великий Вододільний хребет.	А	
		Б	
		В	
		Г	

30. Установіть відповідність між затоками та океанами, в яких вони розташовані.

а) Лабрадор; б) Карпентарія; в) Шліхова; г) Таранто.	1. Тихий океан. 2. Атлантичний океан. 3. Індійський океан. 4. Південний океан. 5. Північний Льодовитий океан.	А	
		Б	
		В	
		Г	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

39. Стародавній материк, до складу якого (після розпаду Пангеї) входили Північна Америка і Євразія:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

40. Океан, назву якому дав великий мореплавець Ф. Магеллан:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

У завданнях 41-45 необхідно позначити правильність або неправильність наведеного твердження. Вибрану відповідь позначте в таблиці знаком X та перенесіть її до бланка відповідей. Не робіть інших позначок - комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.

41. Материк Південна Америка найвологіший на Землі.

Так	Ні

42. Площа Тихого океану значно перевищує площу всього суходолу Земної кулі.

Так	Ні

43. У субекваторіальному кліматичному поясі влітку панують тропічні повітряні маси, а взимку – екваторіальні.

Так	Ні

44. Платформа має двоюрисну внутрішню будову.

Так	Ні

45. Теорія «Дрейфу материків» належить великому російському вченому О. Ю. Шмідту.

Так	Ні

Завдання 46-50 передбачають певні обчислення (запис розв'язання при цьому не вимагається). Впишіть відповідь та перенесіть її до бланка відповідей.

46. Частка суходолу Південної півкулі складає 19%. Визначіть її площу в кв. км.

Відповідь _____

47. На земній кулі рівнини займають 64 % території суходолу. Визначить площу рівнин і гірських районів.

Відповідь _____

48. На Індійський океан припадає 21% площі Світового океану. Визначить площу Індійського океану.

Відповідь _____

49. Визначить частку площі частини світу Америка від загальної площі суходолу Землі.

Відповідь _____

50. Частка площі Аравійського півострова складає 5,6 % від площі Євразії. Визначить площу Аравійського півострова.

Відповідь _____

Світовий океан

Завдання 1-15 мають по чотири варіанти відповідей. У кожному завданні лише ОДНА ПРАВИЛЬНА відповідь. Оберіть правильну та позначте її у бланка відповідей згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок - комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.

1. Якій океан омиває береги п'яти материків:

- а) Атлантичний;
- б) Північний Льодовитий;
- в) Тихий;
- г) Індійський.

А	Б	В	Г

2. Найскладніша конфігурація серединно-океанічний хребтів:

- а) Атлантичний;
- б) Північний Льодовитий;
- в) Індійський;
- г) Тихий.

А	Б	В	Г

3. Океан, найбільший за середніми та максимальною глибинами:

- а) Тихий;
- б) Північний Льодовитий;
- в) Атлантичний;
- г) Індійський.

А	Б	В	Г

4. Єдиний океан, що майже повністю розташований у межах однієї літосферної плити:

- а) Атлантичний;
- б) Північний Льодовитий;
- в) Тихий;
- г) Індійський.

А	Б	В	Г

5. У цьому океані відсутні процеси вулканізму та землетруси:

- а) Атлантичний;
- б) Північний Льодовитий;
- в) Тихий;
- г) Індійський.

А	Б	В	Г

6. У Північному Льодовитому океані основну масу живих організмів становлять:

- а) ссавці;
- б) північноатлантичні риби;
- в) риби річок, що впадають в океан;
- г) водорості.

А	Б	В	Г

7. Тихий океан за часом утворення:

- а) найдавніший;
- б) наймолодший;
- в) середній;
- г) сучасний.

А	Б	В	Г

8. Клімат в Індійському океані (за положенням в тропічних і субтропічних широтах):

- а) холодний;
- б) суворий;
- в) переважно теплий;
- г) жаркий.

А	Б	В	Г

9. Атлантичний океан має максимальну солоність води:

- а) 35 %;
- б) 37 %;
- в) 38 %;
- г) 42 %.

А	Б	В	Г

10. У яких широтах Атлантичного океану трапляється велика кількість айсбергів та дрейфуючої криги:

- а) на екваторі;
- б) у помірних широтах;
- в) у тропічних широтах;
- г) у полярних широтах.

А	Б	В	Г

11. Найпотужніші океанічні течії зумовлені:

- а) припливною хвилею;
- б) різницею температури і солоності водних мас;
- в) постійними вітрами;
- г) різною густиною водних мас.

А	Б	В	Г

12. Морська вода замерзає при температурі:

- а) 0°;
- б) -2°;
- в) -4°;
- г) -5°.

А	Б	В	Г

13. До основної властивості водних мас належить:

- а) солоність;
- б) забарвлення;
- в) газовий склад;
- г) органічний світ.

А	Б	В	Г

14. Найсолоніше море знаходиться в океані:

- а) Північний Льодовитий;
- б) Тихий;
- в) Індійський;
- г) Атлантичний.

А	Б	В	Г

15. Атмосферні опади, річковий стік, танення льодовиків, осідання солі на дні океанів:

- а) підвищують солоність;
- б) понижують солоність;
- в) опріснюють воду;
- г) осолонюють воду.

А	Б	В	Г

Завдання 16-30 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного БУКВОЮ, доберіть відповідний, позначений ЦИФРОЮ, і впишіть її у таблицю. У відведені клітинки бланка впишіть цифри. Всі інші види Вашого запису комп'ютерна програма реєструватиме як ПОМИЛКИ.

16. Установіть відповідність між максимальними глибинами і назвами океанів:

а) Тихий; б) Атлантичний; в) Індійський; г) Північний Льодовитий.	1. 44 52 м. 3. 7729 м. 4. 11022 м. 5. 8742 м.	А	
		Б	
		В	
		Г	

17. Установіть відповідність між назвами океанів та їх площею:

а) Тихий; б) Атлантичний; в) Індійський; г) Північний Льодовитий.	1. 14,1 млн. кв. км. 2. 76,2 млн. кв. км. 3. 178,7 млн. кв. км. 4. 86,3 млн. кв. км. 5. 91,7 млн. кв. км.	А	
		Б	
		В	
		Г	

18. Установіть відповідність між назвою океанів і кількістю морів:

а) Тихий; б) Атлантичний; в) Індійський; г) Північний Льодовитий.	1. 16 морів. 2. 20 морів. 3. 11 морів. 4. 25 морів. 5. 35 морів.	А	
		Б	
		В	
		Г	

19. Установіть відповідність між назвами океанів і найбільшими затоками

а) Тихий;	1. Гудзонова.	А	
-----------	---------------	---	--

б) Атлантичний; в) Індійський; г) Північний Льодовитий.	2. Бенгальська. 3. Мексиканська. 4. Аляска. 5. Кара-Богаз-Гол.	Б	
		В	
		Г	

20. Установіть відповідність між найбільшими островами та океанами:

а) Тихий; б) Атлантичний; в) Індійський; г) Північний Льодовитий.	1. Великобританія. 2. Нова Гвінея. 3. Гренландія. 4. Мадагаскар. 5. Лабрадор.	А	
		Б	
		В	
		Г	

21. Встановіть відповідність між океанами і морями:

а) Тихий; б) Атлантичний; в) Індійський; г) Північний Льодовитий.	1. Гренландське. 2. Аравійське. 3. Саргасове. 4. Філіппінське. 5. Аральське.	А	
		Б	
		В	
		Г	

22. Установіть відповідність між океанами і теплими течіями:

а) Тихий; б) Атлантичний; в) Індійський; г) Північний Льодовитий.	1. Канарська. 2. Куросіо. 3. Мусонна. 4. Норвезька. 5. Гольфстрім.	А	
		Б	
		В	
		Г	

23. Встановіть відповідність між океанами і холодними течіями:

а) Тихий; б) Атлантичний; в) Індійський; г) Північний Льодовитий.	1. Східно гренландська. 2. Сомалійська. 3. Бенгальська. 4. Малагасійська. 5. Перуанська.	А	
		Б	
		В	
		Г	

24. Установіть відповідність між океанами і ручками, що в них впадають:

а) Тихий; б) Атлантичний; в) Індійський; г) Північний Льодовитий.	1. Єнісей. 2. Волга. 3. Ганг. 4. Амазонка. 5. Амур.	А	
		Б	
		В	
		Г	

25. Установіть відповідність між затоками і їх показниками:

а) Фанді; б) Бенгальська; в) Перська; г) Гудзонова.	1. Найбільша в світі. 2. Найбагатші родовища нафти. 3. «Льодовий мішок». 4. Наймілкіша. 5. Найвищі припливи.	А	
		Б	
		В	
		Г	

26. Установіть відповідність між океанами та країнами на їх узбережжі:

а) Тихий; б) Атлантичний; в) Індійський; г) Північний Льодовитий.	1. Калькутта. 2. Мурманськ. 3. Токіо. 4. Париж. 5. Ріо-де-Жанейро.	А	
		Б	
		В	
		Г	

27. Установіть відповідність між океанами та країнами на їх узбережжі:

а) Тихий; б) Атлантичний; в) Індійський; г) Північний Льодовитий.	1. Індія. 2. Японія. 3. Монголія. 4. Норвегія. 5. Бразилія.	А	
		Б	
		В	
		Г	

28. Установіть відповідність між протоками і їх особливостями:

а) Дрейка б) Мозамбіцька в) Беренгова г) Босфор	1. Найдовша в світі. 2. Найширша в світі. 3. Роз'єднує два материка. 4. Розмежовує Європу та Азію. 5. Відділяє Вогняну Землю від материка.	А	
		Б	
		В	
		Г	

29. Установіть відповідність між океанами і максимальними глибинами:

а) Тихий; б) Атлантичний; в) Індійський; г) Північний Льодовитий.	1. Пуерто-Ріко. 2. Маріанський. 3. Зондський. 4. Кубинський. 5. Гренландське море.	А	
		Б	
		В	
		Г	

30. Які представники океанів відносяться до цих ресурсів:

а) біологічні; б) мінеральні; в) рекреаційні; г) енергетичні.	1. Припливи і відпливи. 2. Краби, оселедці, сардини. 3. Нафта, газ, сірка, золото. 4. Відпочинок, лікування.	А	
		Б	
		В	
		Г	

Завдання 31-36 мають по чотири варіанти відповідей. У кожному завданні лише ОДНА ПРАВИЛЬНА відповідь. Оберіть правильну та позначте її у бланка відповідей згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок - комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.

31. Це море на північному сході Євразії образно називають «Батьківщиною туманів»:

- а) Карське;
- б) Баренцове;
- в) Берингове;
- г) Лаптевих.

32. Про нього кажуть, що він не такий широкий, як інші, але найширший у південній півкулі:

- а) Тихий океан;
- б) Атлантичний океан;
- в) Індійський океан;
- г) Північний Льодовитий океан.

33. Чому води Індійського океану на півдні набагато прозоріші ніж на півночі:

- а) у південну частину впадає мало річок;
- б) у південну частину впадає багато річок;
- в) переважає шельфова зона;
- г) переважають глибоководні жолоби.

34. Чому біля американських і африканських берегів Південної Атлантики практично відсутні коралові рифи;

- а) висока солоність води;
- б) низька солоність води;
- в) впливають теплі течії;
- г) впливають холодні течії.

35. Вони бувають широтними і меридіональними, екваторіальними, мусонними, вузькими і широкими:

- а) кліматичні пояси;
- б) океанічні течії;
- в) вітри;
- г) припливи.

У завданнях 36-40 впишіть відповідь та перенесіть її до бланка відповідей. Слово записуйте ВЕЛИКИМИ ДРУКОВАНИМИ ЛІТЕРАМИ, починаючи з лівої клітинки відведеного поля.

36. Жителі Полінезії креслили карти на пальмових листках. До них вони прикріплювали мушлі молюсків різного розміру, які служили для умовного позначення островів, а дуги, намальовані навколо них могли позначати або протоки, або ..... Закінчіть фразу.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

37. Вони зароджуються в районі Каролінських і Марсіанських островів, коли зустрічаються теплі води та атмосферні течії, особливо часто з липня до жовтня, а потім здійснюють спустошливі набіги на береги Філіппін, Китаю, Японії. Назвіть їх.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

38. У країнах із жарким кліматом її добувають під сонячним променям, а в країнах із холодним кліматом шляхом виморожування. Про якій мінерал йде мова

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

39. Для виготовлення однієї тони цукру її потрібно 100т, 1 т паперу – 250 т, 1 т. міді – 5000 т. Чого саме.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

40. Після місячної подорожі Колумб і його супутники побачили зелену смугу. Але це не була довгоочікувана земля, це було море з величезним скупченням водоростей. Яке це море

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

У завданнях 41-45 необхідно позначити правильність або неправильність наведеного твердження. Вибрану відповідь позначте в таблиці знаком X та перенесіть її до бланка відповідей. Не робіть інших позначок - комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.

41. Тихий океан найтепліший океан на Землі.

Так	Ні

42. За приблизними розрахунками вчених, вартість хімічних елементів, які містяться в 1 куб м. океанічної води оцінюються в 1 млрд. дол.

Так	Ні

43. Найнижча у Світовому океані температура спостерігається у Карському морі.

Так	ні

44. Найбільший за площею океан Земної кулі – Атлантичний.

Так	Ні

45. Червоне море є частиною Індійського океану.

Так	Ні

Завдання 46-50 передбачають певні обчислення (запис розв'язання при цьому не вимагається). Впишіть відповідь та перенесіть її до бланку відповідей.

46. Визначіть частку Атлантичного океану від загальної площі Світового океану

Відповідь _____

47. Яку частину Світового океану щорічно забруднюють танкери, якщо залишки нафти, яку вони викидають у воду складають 2 млн. т, а одна тонна нафти забруднює 12 кв. км поверхні води.

Відповідь _____

48. Визначіть ширину водного простору, якщо координати крайніх точок складають: на сході 20° пн. ш і 120° сх. д., а на заході 20° пн. ш. і 120° зх. д. Довжина одного градуса по 20 паралелі – 104,6 км.

Відповідь _____

49. Визначіть відносну висоту між найглибокою западиною Світового океану та найвищою горою на суходолі.

Відповідь _____

50. Визначіть кількість солі в одному кубічному метрі води Червоного моря, якщо його солоність 41‰

Відповідь _____

Африка

Завдання 1-15 мають по чотири варіанти відповідей. У кожному завданні лише ОДНА ПРАВИЛЬНА відповідь. Оберіть правильну та позначте її у бланку відповідей згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок - комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.

1. Площа Африки:

- а) 29,4 млн. кв. км.;
- б) 30,4 млн. кв. км.;
- в) 30,3 млн. кв. км.;
- г) 31,3 млн. кв. км.

А	Б	В	Г

2. У скількох кліматичних поясах розташована Африка:

- а) 5;
- б) 6;
- в) 7;
- г) 8.

А	Б	В	Г

3. Південна точка Африки:

- а) м. Ель Аб'яд;
- б) м. Голковий;
- в) м. Альмаді ;
- г) м. Рас Хафун.

А	Б	В	Г

4. Протока, яка відділяє Африку від Європи:

- а) Босфор;
- б) Мозамбіцька;
- в) Баб-ель-Мандебська;
- г) Гібралтарська.

А	Б	В	Г

5. Найбільша затока, яка розташована у берегів Африки:

- а) Аденська;
- б) Гвінейська;

- в) Перська;
- г) Сідра.

А	Б	В	Г

6. Найдовша річка Африки:

- а) Ніл;
- б) Конго;
- в) Нігер;
- г) Замбезі.

А	Б	В	Г

7. Найглибше озеро Африки:

- а) Чад;
- б) Ньяса;
- в) Танганіка;
- г) Вікторія.

А	Б	В	Г

8. Найбільший водоспад Африки:

- а) Лівінгстона;
- б) Стенлі;
- в) Вікторія;

А	Б	В	Г

9. Найбільша пустеля Африки:

- а) Сахара;
- б) Наміб;
- в) Калахарі;
- г) Лівійська.

А	Б	В	Г

10. Пустеля, яка розташована на березі Атлантичного океану:

- а) Лівійська;
- б) Нубійська;
- в) Калахарі;
- г) Наміб.

А	Б	В	Г

11. Найвища точка Африки:

- а) Кенія;

- б) Камерун;
- в) Тубкаль;
- г) Кіліманджаро.

А	Б	В	Г

12. Найбільша тварина Африки:

- а) носоріг;
- б) слон;
- в) бегемот;
- г) жираф.

А	Б	В	Г

13. Найбільша за площею країна Африки:

- а) Нігерія;
- б) Судан;
- в) Чад;
- г) Алжир.

А	Б	В	Г

14. Столиця Єгипту:

- а) Нджамена;
- б) Додома;
- в) Каїр;
- г) Кіншаса.

А	Б	В	Г

15. Низькорослі люди центральної Африки:

- а) масаї;
- б) пігмеї;
- в) мамбо;
- г) бербери.

А	Б	В	Г

Завдання 16-30 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного БУКВОЮ, доберіть відповідний, позначений ЦИФРОЮ, і впишіть її у таблицю. У відведені клітинки бланка впишіть цифри. Всі інші види Вашого запису комп'ютерна програма реєструватиме як ПОМИЛКИ.

16. Установіть відповідність між горами та їх вершинами:

а) Атлас;	1. Кенія.	А	
б) Ахагар;	2. Рас-Дашен.	Б	
в) Ефіопське нагір'я;	3. Тубкаль.		

г) плато Дарфур.	4. Марра. 5. Емі-Кусі.	В	
		Г	

17. Установіть відповідність між країнами і столицями:

а) Нігерія; б) ПАР; в) Танзанія; г) Марокко.	1. Лагос. 2. Віндхук. 3. Преторія. 4. Додома. 5. Рабат.	А	
		Б	
		В	
		Г	

18. Установіть відповідність між річками і водними об'єктами, куди вони впадають:

а) Ніл; б) Нігер; в) Сенегал; г) Замбезі.	1. Червоне море. 2. Середземне море. 3. Атлантичний океан. 4. Індійський океан. 5. Гвінейська затока.	А	
		Б	
		В	
		Г	

19. Установіть відповідність між кліматичними поясами та повітряними масами, які в них панують:

а) екваторіальний; б) субтропічний; в) тропічний; г) субекваторіальний.	1. Екваторіальні та тропічні. 2. Тропічні та помірні. 3. Тропічні. 4. Екваторіальні. 5. Тропічні та арктичні.	А	
		Б	
		В	
		Г	

20. Установіть відповідність між кліматичними поясами та природними зонами:

а) екваторіальний; б) тропічний; в) субекваторіальний; г) субтропічний.	1. Савана. 2. Жорстколисті ліси та чагарники. 3. Пустелі. 4. Вологі ліси. 5. Висотна поясність.	А	
		Б	
		В	
		Г	

21. Установіть відповідність між географічними об'єктами:

а) Калахарі; б) Дарфур; в) Карісімбі;	1. Заповідник. 2. Річка. 3. Плато.	А	
		Б	

г) Окаванго.	4. Пустеля. 5. Вулкан.	В	
		Г	

22. Установіть відповідність між крайніми точками Африки та їх координатами:

а) м. Рас-Енгела; б) м. Альмаді; в) м. Рас-Гафун; г) м. Агульяс.	1. Південна точка. 2. Східна точка. 3. Західна точка. 4. Північна точка. 5. Найвища точка.	А	
		Б	
		В	
		Г	

23. Установіть відповідність між народами та регіонами їх проживання:

а) араби та бербери; б) пігмеї; в) бушмени; г) малагасійці.	1. Мадагаскар. 2. Північна Африка. 3. Ефіопське нагір'я. 4. Південна Африка. 5. Екваторіальні ліси.	А	
		Б	
		В	
		Г	

24. Установіть відповідність між географічними об'єктами та їх назвами:

а) Калахарі; б) Заїр; в) Атлас; г) Тібесті.	1. Річка. 2. Пустеля. 3. Нагір'я. 4. Плато. 5. Гори.	А	
		Б	
		В	
		Г	

25. Установіть відповідність між кліматичними поясами та кліматичними умова в них:

а) екваторіальний; б) субекваторіальний; в) тропічний; г) субтропічний.	1. Тепло, сухо. 2. Влітку жарко, сухо. 3. Взимку тепло, сухо. 4. Жарко, волого. 5. У літку прохолодно, сухо.	А	
		Б	
		В	
		Г	

26. Установіть відповідність між річками та їх характеристикою:

а) Ніл; б) Конго; в) Замбезі;	1. Впадає в Гвінейську затоку. 2. Найдовша у світі. 3. Є водоспад Вікторія.	А	
		Б	

г) Нігер.	4. Найповноводніша в Африці. 5. Впадає в Червоне море.	В	
		Г	

27. Установіть відповідність:

а) Гілеї; б) Оазис; в) Наміб; г) Ваді.	1. Ділянка пустель з рослинністю. 2. Пересихаючі річища річок. 3. Екваторіальні ліси. 4. Пустеля. 5. Річка.	А	
		Б	
		В	
		Г	

28. Установіть відповідність між дослідниками та їх національністю:

а) Ковалевський; б) Лівінгстон; в) Стенлі; г) Юнкер.	1. Росіянин. 2. Українець. 3. Англієць. 4. Американець. 5. Шотландець.	А	
		Б	
		В	
		Г	

29. Установіть відповідність між довжиною річок Африки:

а) Ніл; б) Конго; в) Замбезі; г) Сенегал.	1. 700 км. 2. 1430 км. 3. 2660 км. 4. 4160 км. 5. 6671 км.	А	
		Б	
		В	
		Г	

30. Установіть відповідність між водоспадами та річками, на яких вони знаходяться:

а) Вікторія; б) Лівінгстона; в) Ауграбіс; г) Тугела.	1. Сенегал. 2. Оранжева. 3. Конго. 4. Замбезі. 5. Тугела.	А	
		Б	
		В	
		Г	

Завдання 31-36 мають по чотири варіанти відповідей. У кожному завданні лише ОДНА ПРАВИЛЬНА відповідь. Оберіть правильну та позначте її у бланка відповідей згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок - комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ

31. Виберіть правильну характеристику субтропічного поясу:

- а) влітку жарко та сухо;
- б) взимку жарко та волого;
- в) влітку помірно повітря;
- г) взимку екваторіальне повітря.

32. Мис Альмаді – це точка, яка:

- а) розташована на півострові Сомалі;
- б) омивається водами Атлантичного та Індійського океанів;
- в) розташована у екваторіальному кліматичному поясі;
- г) найзахідніша точка Африки.

33. Червоне море – це море, яке:

- а) розташоване на півночі Африки;
- б) туди впадає багато річок;
- в) відноситься до басейну Атлантичного океану;
- г) найсолоніше море Світового океану.

34. Природна зона савана характеризується:

- а) високими листяними лісами;
- б) займає найбільшу площу в Африці;
- в) розташована переважно у південній півкулі;
- г) взимку тут волого та холодно.

35. Характерною рисою географічного положення Африки є:

- а) омивається водами трьох океанів;
- б) дуже різноманітна берегова лінія;
- в) розташована симетрично екватору;
- г) розташована в усіх природних зонах північної півкулі.

У завданнях 36-40 впишіть відповідь та перенесіть її до бланка відповідей. Слово записуйте ВЕЛИКИМИ ДРУКОВАНИМИ ЛІТЕРАМИ, починаючи з лівої клітинки відведеного поля.

36. Вчений-мандрівник, якій відкрив водоспад Вікторія:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

37. Найзахідніша точка Африки:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

38. Кліматичний пояс, для якого характерно вологе літо та посуха зима:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

39. Найшвидший ссавець в Африці:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

40. Найбільший острів у берегів Африки:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

У завданнях 41-45 необхідно позначити правильність або неправильність наведеного твердження. Вибрану відповідь позначте в таблиці знаком X та перенесіть її до бланка відповідей. Не робіть інших позначок, комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.

41. Африка - найжаркіший материк на Землі.

Так	Ні

42. Африку омивають Тихий та Атлантичний океан.

Так	Ні

43. В Африці – найрізноманітніший тваринний світ на Землі.

Так	Ні

44. Рифтова зона розташована в східній частині Африки.

Так	ні

45. Найвища точка Африки – вулкан Камерун.

Так	ні

Завдання 46-50 передбачають певні обчислення (запис розв'язання при цьому не вимагається). Впишіть відповідь та перенесіть її до бланка відповідей.

46. Савана займає майже 40% території Африки (30,3 млн. кв. км). Визначіть площу саван Африки.

Відповідь _____

47. Визначіть амплітуду коливань температури Африки, якщо максимальна температура дорівнює $+58^{\circ}$, а мінімальна -3° .

Відповідь _____

48. Визначіть протяжність Африки в кілометрах з півночі на південь, якщо географічна широта північної точки (37° пн. ш.), а географічна широта південної (35° пд. ш.).

Відповідь _____

49. Визначіть відносну висоту між найвищою (5895 м.) та найнижчою (-155 м.) точками Африки.

Відповідь _____

50. Яка частка від площі суходолу світу припадає на територію Африки.

Відповідь _____

Австралія і Антарктида

Завдання 1-15 мають по чотири варіанти відповідей. У кожному завданні лише ОДНА ПРАВИЛЬНА відповідь. Оберіть правильну та позначте її у бланка відповідей згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок - комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.

1. Яка площа Австралії:

- а) 4.5 млн. кв. км.;
- б) 7.7 млн. кв. км.;
- в) 6.5 млн. кв. км.;
- г) 5.6 млн. кв. км.

А	Б	В	Г

2. Найбільша висота над рівнем моря в Австралії:

- а) г. Косцюшко;
- б) г. Зіл;
- в) г. Брус;
- г) г. Балка.

А	Б	В	Г

3. Найменша висота над рівнем моря в Австралії:

- а) озеро Торренс;
- б) озеро Кері;
- в) озеро Ейр;
- г) рівнина Налларбор.

А	Б	В	Г

4. Західна точка Австралії :

- а) м. Байрон;
- б) м. Стіп-Пойнт;
- в) м. Йорк;
- г) м. Південний.

А	Б	В	Г

5. Протока, яка відділяє острів Тасманія від Австралії:

- а) Торресова;
- б) Басова;

- в) Кенгуру;
- г) Фіджі.

А	Б	В	Г

6. Найповноводніша річка Австралії:

- а) Купер-крік;
- б) Дарлінг;
- в) Мюррей;
- г) Фіцрой.

А	Б	В	Г

7. Море, яке омиває північні береги Австралії:

- а) Коралове;
- б) Тасманове;
- в) Тиморське;
- г) Фіджі.

А	Б	В	Г

8. Затока, яка розташована на заході Австралії:

- а) Спенсер;
- б) Велика Австралійська;
- в) Карпентарія;
- г) Географа.

А	Б	В	Г

9. Австралію перетинає:

- а) Південне полярне коло;
- б) Південний тропік;
- в) Екватор;
- г) Початковий меридіан.

А	Б	В	Г

10. Найбільше озеро Австралії:

- а) Ейр;
- б) Торренс;
- в) Кері;
- г) Кінг.

А	Б	В	Г

11. Північна точка Австралії:

- а) Стіп-Пойнт;

- б) Байрон;
- в) Південно-Східний;
- г) Йорк.

А	Б	В	Г

12. Рівнина, яка розташована на півдні Австралії:

- а) Центральна;
- б) Великий Артезіанський басейн;
- в) Налларбор;
- г) Гібсона.

А	Б	В	Г

13. Столиця Австралійського Союзу:

- а) Мельбурн;
- б) Аделаїда;
- в) Канберра;
- г) Сідней.

А	Б	В	Г

14. Як називаються пересихаючі русла річок:

- а) Ваді;
- б) Крик;
- в) Голос;
- г) Варі.

А	Б	В	Г

15. Які гори зустрічаються в Австралії:

- а) Великий Вододільний хребет;
- б) Альпи;
- в) Атлас;
- г) Карпати.

А	Б	В	Г

Завдання 16-30 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного БУКВОЮ, доберіть відповідний, позначений ЦИФРОЮ, і впишіть її у таблицю. У відведені клітинки бланка впишіть цифри. Всі інші види Вашого запису комп'ютерна програма реєструватиме як ПОМИЛКУ:

16. Установіть відповідність між географічними об'єктами та їх назвою:

а) пустеля;	1. Карпентарія.	А	
б) гора;	2. Косцюшко.		

в) затока; г) півострів.	3. Гібона. 4. Налларбор. 5. Артем-Ленд.	Б	
		В	
		Г	

17. Установіть відповідність між географічними об'єктами та їх назвою:

а) Антарктичний; б) Еребус; в) Вінсон; г) Веддела.	1. Море. 2. Масив. 3. Вулкан. 4. Станція. 5. Півострів.	А	
		Б	
		В	
		Г	

18. Установіть відповідність між материками і представниками тваринного світу:

а) Австралія; б) Антарктида; в) Південна Америка; г) Африкаю	1. Жираф. 2. Єхидна. 3. Пінгвін. 4. Лама. 5. Лемінг.	А	
		Б	
		В	
		Г	

19. Установіть відповідність між представниками тваринного світу і їх назвою:

а) птиця; б) собака; в) страус; г) риба.	1. Динго. 2. Ему. 3. Рогозуб. 4. Качкодзьоб. 5. Кукабара.	А	
		Б	
		В	
		Г	

20. Установіть відповідність між типами клімату і частинами материка Австралія:

а) тропічний пустельний; б) тропічний вологий; в) субтропічний; континентальний; г) субтропічний з рівномірним зволоженням.	1. Північ. 2. Схід. 3. Центр і захід. 4. Південний схід. 5. Південь.	А	
		Б	
		В	
		Г	

21. Установіть відповідність між географічними об'єктами та місцем їх розташування:

а) затока Географа; б) затока Карпентарія; в) велика Австралійська затока; г) Тасманове море.	1. Північ материка. 2. Південь. 3. Північний захід. 4. Південний схід. 5. Північний схід.	А	
		Б	
		В	
		Г	

22. Установіть відповідність між науковими станціями і країнами, яким вони належать:

а) Восток; б) Амундсен-Скотт; в) Дюмон-де-Юрвіль; г) Академік Вернадський.	1. США. 2. Великобританія. 3. Росія. 4. Україна. 5. Франція.	А	
		Б	
		В	
		Г	

23. Установіть відповідність між географічними об'єктами та їх назвами:

а) Гібон; б) Налларбор; в) Ейр; г) Тасманія.	1. Море. 2. Озеро. 3. Рівнина. 4. Пустеля. 5. Острів.	А	
		Б	
		В	
		Г	

24. Установіть відповідність між дослідниками та часом, коли вони зробили свій внесок у дослідженні Антарктиди:

а) Кук; б) Беллінсгаузен; в) Амундсен; г) Скотт.	1. 1492 р. 2. 1820 р. 3. 1773 р. 4. 1912 р. 5. 1911 р.	А	
		Б	
		В	
		Г	

25. Установіть відповідність між крайніми точками Австралії та їх розташуванням на материку:

а) Стіп-Пойнт; б) Південно-Східний; в) Йорк; г) Байрон.	1. Північ. 2. Центр. 3. Схід. 4. Захід. 5. Південь.	А	
		Б	
		В	
		Г	

26. Установіть відповідність між мореплавцями та роками, коли вони відкривали Австралію:

а) Янсзон; б) Тасман; в) Кук; г) Фліндерс.	1. 1814 р. 2. 1642 р. 3. 1770 р. 4. 1606 р. 5. 1911 р.	А	
		Б	
		В	
		Г	

27. Установіть відповідність між материками та їх площею:

а) Австралія; б) Антарктида; в) Африка; г) Євразія.	1. 54 млн. кв. км. 2. 7,7 млн. кв. км. 3. 14 млн. кв. км. 4. 30,3 млн. кв. км. 5. 24,2 млн. кв. км.	А	
		Б	
		В	
		Г	

28. Установіть відповідність між географічним об'єктом і його назвою:

а) Великий Артезіанський; б) Великий Вододільний; в) Велика Австралійська; г) Великий Бар'єрний.	1. Хребет. 2. Затока. 3. Басейн. 4. Риф. 5. Протока.	А	
		Б	
		В	
		Г	

29. Установіть відповідність між містами Австралії й місцем їх розташування:

а) Мельбурн; б) Сідней; в) Перт; г) Дарвін.	1. Схід материка. 2. Південь материка. 3. Захід материка. 4. Північ материка. 5. Центр материка.	А	
		Б	
		В	
		Г	

30. Установіть відповідність між:

а) Карпентарія; б) Торресова; в) Кенгуру; г) Арнем-Ленд.	1. Протока. 2. Острів. 3. Затока. 4. Півострів. 5. Архіпелаг.	А	
		Б	
		В	
		Г	

38. Прочитайте текст і визначте назву острова:

«Острів відкритий у 1642 р. Розташований на півдні від Австралії. Відокремлюється Басовою протокою.»

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

39. Прочитайте текст і визначте який птах мешкає в Антарктиді:

«Це птахи що не літають, але добре плавають. Вони живляться рибою.»

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

40. Прочитайте текст і визначте рослину Австралії:

«Найбільш розповсюджене дерево Австралії. Її символ. Утворює світлі ліси.»

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

У завданнях 41-45 необхідно позначити правильність або неправильність наведеного твердження. Вибрану відповідь позначте в таблиці знаком X та перенесіть її до бланка відповідей. Не робіть інших позначок, комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.

41. Визначте правильність твердження:

«Шосейні шляхи вчетверо довше залізничних, що свідчить про велику роль автотранспорту. Він поділяє з авіатранспортом перше місце у перевезенні пасажирів.»

Так	Ні

42. Визначте правильність твердження:

«Вологі тропічні вічнозелені ліси розміщені вузькою смугою вздовж північно-східного узбережжя, займають близько 2% території материка.»

Так	Ні

43. Визначте правильність твердження:

«На материк Австралія озер обмаль, більшість з них солоні, на значній частині материка в середньому випадає 250 – 500 мм опадів на рік, а у центральній частині – менше 250 мм на рік.»

Так	Ні

44. Визначте правильність твердження:

«У горах на сході материка часті землетруси, багато вулканів.»

Так	Ні

45. Визначте правильність твердження:

«Материк Антарктида – єдиний материк, на якому немає діючих вулканів.»

Так	Ні

Завдання 46-50 передбачають певні обчислення (запис розв'язання при цьому не вимагається). Впишіть відповідь та перенесіть її до бланка відповідей.

46. Обчисліть перевищення найвищої вершини материка Австралія над найнижчою її точкою відносно рівня моря.

Відповідь _____

47. Обчисліть довжину коралового рифу в км, якщо на карті масштабом 1:7500000 його довжина становить 5 см.

Відповідь _____

48. Обчисліть відстань у градусах і км від станції «Академік Вернадський» до Південного полюсу, якщо географічні координати станції 65° пд. ш., 64° зх. д.

Відповідь _____

49. Обчисліть густоту населення Австралії, якщо площа материка складає 7,687 млн. кв. км, а кількість населення – 18,5 млн. ос.

Відповідь _____

50. Обчисліть, яка частина айсберга в метрах буде знаходитись під водою, якщо висота надводної частини – 15 м.

Відповідь _____

Південна Америка

Завдання 1-15 мають по чотири варіанти відповідей. У кожному завданні лише ОДНА ПРАВИЛЬНА відповідь. Оберіть правильну та позначте її у бланка відповідей згідно з інструкцією. Не робить інших позначок - комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.

1. Виберіть прізвище керівника експедиції, яка перша підійшла до берегів Південної Америки:

- а) Васко да Гама;
- б) Віспуччі;
- в) Гумбольд;
- г) Колумб.

А	Б	В	Г

2. Як називається гірська система Південної Америки:

- а) Анди;
- б) Альпи;
- в) Гімалаї;
- г) Атлас.

А	Б	В	Г

3. Виберіть із зазначених висот найвищу точку Південної Америки:

- а) 8848 м;
- б) 6959 м;
- в) 4506 м;
- г) 4807 м.

А	Б	В	Г

4. У Південної Америки немає кліматичного поясу:

- а) Помірного;
- б) Екваторіального;
- в) Тропічного;
- г) Антарктичного.

А	Б	В	Г

5. Позначте правильне твердження: «Лами водяться...»

- а) у вологих екваторіальних лісах;
- б) на Бразильському плоскогір'ї;
- в) в Андах;
- г) в пустелі.

А	Б	В	Г

6. Яка природна зона називається сельвою:

- а) екваторіальний ліс;
- б) савана;
- в) пустеля;
- г) степ.

А	Б	В	Г

7. Яка країна є найбільшою за площею у Південній Америці

- а) Чилі;
- б) Аргентина;
- в) Болівія;
- г) Бразилія.

А	Б	В	Г

8. Виберіть правильне твердження: «Мулати – це....»:

- а) корінні жителі Південної Америки;
- б) нащадки шлюбів негрів та європейців;
- в) нащадки шлюбів європейців та індіанців;
- г) нащадки шлюбів негрів та індіанців.

А	Б	В	Г

9. Яка річка Південної Америки найбільша:

- а) Амазонка;
- б) Парана;
- в) Оріноко;
- г) Нігер.

А	Б	В	Г

10. Вкажіть рік відкриття Південної Америки:

- а) 1519 р.
- б) 1648 р.
- в) 1492 р.
- г) 1365 р.

А	Б	В	Г

11. Більшість населення Південної Америки розмовляє мовою:

- а) англійською;
- б) німецькою;
- в) італійською;
- г) іспанською.

А	Б	В	Г

12. Північну і Південну Америки розділяє:

- а) Гібралтарська протока;
- б) Ормузька протока;
- в) Суецький канал;
- г) Панамський канал.

А	Б	В	Г

13. Як називається степ Південної Америки:

- а) Прерія;
- б) Пампа;
- в) Кампос;
- г) Льянос.

А	Б	В	Г

14. У Південній Америці проживає:

- а) 160 млн. чол.;
- б) 480 млн. чол.;
- в) 300 млн. чол.;
- г) 600 млн. чол..

А	Б	В	Г

15. Як називається савана Бразильського плоскогір'я:

- а) Льянос;
- б) Сельва;
- в) Кампос;
- г) Пампа.

А	Б	В	Г

Завдання 16-30 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного БУКВОЮ, доберіть відповідний, позначений ЦИФРОЮ, і впишіть її у таблицю. У відведені клітинки бланка впишіть цифри. Всі інші види Вашого запису комп'ютерна програма реєструватиме як ПОМИЛКИ.

16. Установіть відповідність між крайніми точками та їх розташуванням на материку:

а) Гальїнас; б) Фроуерд; в) Паріньяс; г) Кабу-Бранку.	1.Південь. 2.Півноч. 3.Схід. 4.Центр. 5.Захід.	А	
		Б	
		В	
		Г	

17. Установіть відповідність між країнами та їх столицями:

а) Венесуела; б) Бразилія; в) Еквадор; г) Болівія.	1. Сант-Яго. 2. Кіто. 3. Каракас. 4. Ла-Пас. 5. Бразилія.	А	
		Б	
		В	
		Г	

18. Установіть відповідність між географічними об'єктами та їх назвами:

а) Амазонка; б) Аконкагуа; в) Атакама; г) Ігуану.	1. Водоспад. 2. Річка. 3. Гора. 4. Пустеля. 5. Плоскогір'я.	А	
		Б	
		В	
		Г	

19. Установіть відповідність між корисними копалинами та місцями їх добування:

а) нафта; б) олово; в) залізо; г) мідь.	1. Бразильське плоскогір'я. 2. Орінокська низовина. 3. Анди. 4. Гвіанське плоскогір'я. 5. Патагонія.	А	
		Б	
		В	
		Г	

20. Установіть відповідність між сторонами горизонту та водними об'єктами, що омивають Південну Америку:

а) північ; б) південь; в) схід; г) захід.	1. Атлантичний океан. 2. Тихий океан. 3. Саргасове море. 4. Карибське море. 5. Протока Дрейка.	А	
		Б	
		В	
		Г	

21. Установіть відповідність між типами ґрунтів та місцем їх формування:

а) червоно-жовті фералітні; б) червонувато-чорні; в) коричнево-червоні фералітизовані; г) вулканічні.	1. Зона висотної поясності. 2. Вологі екваторіальні ліси. 3. Савани. 4. Лісостеп, степ. 5. Тайга.	А	
		Б	
		В	
		Г	

22. Установіть відповідність між тектонічними структурами та формами рельєфу:

а) Кайнозойська складчастість; б) Байкальська складчастість; в) Південноамериканська платформа; г) Докембрійська платформа.	1. Анди. 2. Бразильське плоскогір'я. 3. Ла-Платська низовина. 4. Гвіанське плоскогір'я. 5. Центральна низовина.	А	
		Б	
		В	
		Г	

23. Установіть відповідність між дослідниками Південної Америки та їх національністю:

а) Гумбольдт; б) Дарвін; в) Вавілов; г) Віспуччі.	1. Росіянин. 2. Француз. 3. Німець. 4. Іспанець. 5. Італієць.	А	
		Б	
		В	
		Г	

24. Установіть відповідність між географічними об'єктами і явищами та їх характеристикою:

а) Парана; б) Парамос; в) Чимборасо; г) Патагонія.	1. Рівнина на півдні материка. 2. Вітер в Андах. 3. Високогірні луки. 4. Річка на сході материка. 5. Плоскогір'я.	А	
		Б	
		В	
		Г	

25. Установіть відповідність між представниками тваринного світу та природними зонами:

а) лама; б) тапір; в) мурахоту; г) страус Нанду.	1. Вологі екваторіальні ліси. 2. Савани. 3. Степ. 4. Анди. 5. Пустеля.	А	
		Б	
		В	
		Г	

26. Установіть відповідність між природними зонами та їх назвами:

а) екваторіальні ліси; б) степ; в) савана; г) високогірні луки.	1. Кампос. 2. Чимборасо. 3. Сельвас. 4. Нанду. 5. Прерія.	А	
		Б	
		В	
		Г	

27. Установіть відповідність між географічними об'єктами та їх назвами:

а) Аргентина; б) Амазонка; в) Аконкагуа; г) Атакама.	1. Пустеля. 2. Гора. 3. Річка. 4. Нагір'я. 5. Країна.	А	
		Б	
		В	
		Г	

28. Установіть відповідність між кліматичними поясами та їх характеристикою:

а) Екваторіальний; б) Субекваторіальний; в) Тропічний; г) Помірний.	1. Вологий та сухий. 2. Жаркий та сухий. 3. Жаркий та вологий. 4. Холодний та сухий. 5. Помірно теплий і вологий.	А	
		Б	
		В	
		Г	

29. Установіть відповідність між географічними об'єктами та їх характеристикою:

а) Аконкагуа; б) Амазонка; в) Тітікака; г) Анхель.	1. Найвисокогірніше озеро. 2. Найвищий водоспад світу. 3. Найповноводніша річка світу. 4. Найвища вершина. 5. Найбільший острів.	А	
		Б	
		В	
		Г	

30. Установіть відповідність між країнами та їх столицями:

а) Уругвай; б) Супінам; в) Еквадор; г) Чілі.	1. Парамарібо. 2. Сант-Яго. 3. Кіто. 4. Ліма. 5. Монтевідео.	А	
		Б	
		В	
		Г	

Завдання 31-36 мають по чотири варіанти відповідей. У кожному завданні лише ОДНА ПРАВИЛЬНА відповідь. Оберіть правильну та позначте її у бланку відповідей згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок - комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.

31. Визначте фактори, які визначають те, що Південна Америка найвологіший материк:

- а) наявність високих гір на заході материка;
- б) географічне положення;
- в) теплі течії Атлантичного океану;
- г) всі фактори разом взяті.

32. Льянос – це:

- а) савана Бразильського плоскогір'я;
- б) вологі екваторіальні ліси;
- в) савана Гвіанського плоскогір'я;
- г) степ Ла-Платської низовини.

33. Річка Амазонка найповноводніша в Світі тому що:

- а) вона знаходиться у західній півкулі;
- б) вона тече по Амазонській низовині;
- в) її ліві притоки знаходяться у північній півкулі, а праві – у південній;
- г) вона бере початок у горах Анди.

34. Країну Гвіана називають французької тому що:

- а) вона є заморським департаментом Франції;
- б) її відкрили французи;
- в) державною мовою там є французька;
- г) вона є законодавицею французької моди.

35. Країна Болівія не має свого морського флоту тому що:

- а) вона не має сучасних морських портів;
- б) вона принципово не використовує морський транспорт;
- в) вона є лідером руху «Захисту океану»;
- г) вона не має виходу до морів і океанів.

*У завданнях 36-40 впишіть відповідь та перенесіть її до бланка відповідей. Слово записуйте **ВЕЛИКИМИ ДРУКОВАНИМИ ЛІТЕРАМИ**, починаючи з лівої клітинки відведеного поля:*

36. Море, що омиває північні береги Південної Америки:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

37. Високогірні луки Південної Америки:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

38. Річка, в басейні якої знаходиться найвищий водоспад світу:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

39. Столиця Аргентини:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

40. Найглибше озеро Анд:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

У завданнях 41-45 необхідно позначити правильність або неправильність наведеного твердження. Вибрану відповідь позначте в таблиці знаком X та перенесіть її до бланка відповідей. Не робіть інших позначок - комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.

41. Південна Америка найсухіший материк Світу:

Так	Ні

42. Найвища густина населення Південної Америки знаходиться на березі Тихого океану:

Так	Ні

43. Столиця Чілі - місто Монтевідео:

Так	Ні

44. Вузька Магелланова протока відділяє Південну Америку від мису Антарктичний:

Так	Ні

45. Протока Дрейка – найширша протока на Земній кулі:

Так	Ні

Завдання 46-50 передбачають певні обчислення (запис розв'язання при цьому не вимагається). Впишіть відповідь та перенесіть її до бланка відповідей.

46. Розрахуйте, у скільки разів Південна Америка менше Африки

Відповідь _____

47. Басейн річки Амазонка займає площу в 7 млн. кв. км. Розрахуйте, яка частка припадає на нього від загальної площі Південної Америки.

Відповідь _____

48. Найвища точка Південної Америки – гора Аконкагуа (6959 м), а найменша висота над рівнем моря - півострів Вальдес (-40 м). Розрахуйте відносну висоту цих точок.

Відповідь _____

49. Мис Фроуерд має 54° південної широти, а мис Галлінас 12° північної широти. Розрахуйте протяжність (у км.) Південної Америки з півночі на південь

Відповідь _____

50. Найменша країна Південної Америки – Суринам (163820 кв. км). Визначить площу найбільшої країни Бразилії, якщо частка Суринаму від площі Бразилії складає 1,93%.

Відповідь _____

Північна Америка

Завдання 1-15 мають по чотири варіанти відповідей. У кожному завданні лише ОДНА ПРАВИЛЬНА відповідь. Оберіть правильну та позначте її у бланку відповідей згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок - комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.

1. Яке місце за площею займає Північна Америка серед інших материків:

- а) перше;
- б) друге;
- в) третє;
- г) четверте.

А	Б	В	Г

2. Найбільший у світі острів, що знаходиться на північ від материка Північної Америки:

- а) Ісландія;
- б) Гренландія;
- в) Лабрадор;
- г) Ньюфаундленд.

А	Б	В	Г

3. Найвища точка Кордильєр:

- а) Мак-Кінлі;
- б) Аконкагуа;
- в) Робсон;
- г) Орісаба.

А	Б	В	Г

4. Яку затоку моряки називають «Мішок з кригою»:

- а) Каліфорнійську;
- б) Гудзонову;
- в) Мексиканську;
- г) Аляска.

А	Б	В	Г

5. Назва якої річки у перекладі з індіанської мови означає «гуркотлива вода»:

- а) Міссурі;
- б) Колорадо;
- в) Ніагара;
- г) Маккензі.

А	Б	В	Г

6. Зона землетрусів та вулканізму у Північній Америці знаходиться:

- а) на заході материка;
- б) на сході материка;
- в) на півдні материка;
- г) на півночі материка.

А	Б	В	Г

7. Північна Америка лежить у всіх кліматичних поясах, крім:

- а) тропічного;
- б) субекваторіального;
- в) екваторіального;
- г) помірному.

А	Б	В	Г

8. Великий Каньйон утворює ріка:

- а) Міссісіпі;
- б) Святого Лаврентія;
- в) Колорадо;
- г) Ріо-Гранде.

А	Б	В	Г

9. Який водоспад знаходиться на кордоні США і Канади:

- а) Ніагарський;
- б) Анхель;
- в) Вікторія;
- г) Лівінгстона.

А	Б	В	Г

10. У якій природній зоні Північної Америки серед рослинності переважають дуб, бук, липа, горіх, цукровий клен:

- а) тундра;
- б) тайга;
- в) мішаний та широколистяний ліс;
- г) лісостеп.

А	Б	В	Г

11. Крайньою північною точкою Північної Америки є:

- а) мис Мерчисон;
- б) мис Принца Уельського;
- в) мис Мар'ято;
- г) мис Сент-Чарльз.

А	Б	В	Г

12. Найрозвиненіша в економічному відношенні країна:

- а) Канада;
- б) США;
- в) Мексика;
- г) Куба.

А	Б	В	Г

13. Де на материк найбільша густина населення:

- а) у центральній частині;
- б) на сході;
- в) на заході;
- г) на півдні.

А	Б	В	Г

14. До Північної Америки не належить півострів:

- а) Аляска;
- б) Каліфорнія;
- в) Сомалі;

г) Лабрадор.

А	Б	В	Г

15. Назвіть особливість географічного положення України:

- а) цілком розташована у Північній та Західній півкулях;
- б) її перетинає нульовий меридіан;
- в) омивається чотирма океанами;
- г) її перетинає екватор.

А	Б	В	Г

Завдання 16-30 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного БУКВОЮ, доберіть відповідний, позначений ЦИФРОЮ, і впишіть її у таблицю. У відведені клітинки бланка впишіть цифри. Всі інші види Вашого запису комп'ютерна програма реєструватиме як ПОМИЛКИ.

16. Установіть відповідність між сторонами горизонту та крайніми точками Північної Америки:

а) північ; б) південь; в) захід; г) схід.	1. Мерчисон. 2. Сент-Чарльз. 3. Марято. 4. Гальїнас. 5. Принца Уельського.	А	
		Б	
		В	
		Г	

17. Установіть відповідність між річками Північної Америки та океанічними басейнами:

а) Юкон; б) Міссісіпі; в) Маккензі; г) Ніагара.	1. Індійський. 2. Атлантичний. 3. Тихий. 4. Північний Льодовитий. 5. Великих озер.	А	
		Б	
		В	
		Г	

18. Установіть відповідність між державами та їх столицями:

а) Канада; б) США; в) Мексика; г) Куба.	1. Гавана. 2. Нью-Йорк. 3. Вашингтон. 4. Оттава. 5. Мехіко.	А	
		Б	
		В	
		Г	

19. Установіть відповідність між географічними об'єктами та їх назвами:

		А	
		Б	

г) озеро.	4. Мексиканська. 5. Верхнє.	В	
		Г	

20. Установіть відповідність між материками та річками, які на них розташовані:

а) Північна Америка; б) Південна Америка; в) Африка; г) Австралія.	1.Амазонка. 2. Конго. 3. Дарлінг. 4. Юкон. 5. Хуанхе.	А	
		Б	
		В	
		Г	

21. Установіть відповідність між природними зонами та рослинами, які для них характерні:

а) арктичні пустелі; б) тайга; в) широколисті ліси; г) пустелі і напівпустелі.	1. Бук. 2. Канадська модрина. 3. Карликова верба. 4. Кактус. 5. Мох.	А	
		Б	
		В	
		Г	

22. Установіть відповідність між мандрівниками та географічними відкриттями:

а) Кабот; б) Колумб; в) Беринг; г) Віслуччі.	1. Відкриття Америки. 2. Перша навколосвітня подорож. 3. Відкриття Ньюфаундленда. 4. Відкрив Берингову протоку. 5. Назвав Америку Новим світом.	А	
		Б	
		В	
		Г	

23. Установіть відповідність між географічними назвами та формами рельєфу:

а) гори; б) низовина; в) рівнина; г) височина.	1. Лаврентійська. 2. Приатлантична. 3. Аппалачі. 4. Великі. 5. Вікторія.	А	
		Б	
		В	
		Г	

24. Установіть відповідність між природоохоронними територіями та їх особливостями:

а) Йеллоустонський парк;	1. Циклопічний лабіринт.	А	
--------------------------	--------------------------	---	--

б) Долина смерті; в) Великий каньйон; г) Мамонтова печера.	2. Долина гейзерів. 3. Лежить на висоті – 86 м. 4. Має глибину до 2 км. 5. «Гремляча вода».	Б	
		В	
		Г	

25. Установіть відповідність між материками та їх площею:

а) Австралія; б) Північна Америка; в) Африка; г) Південна Америка.	1. 17,8 млн. кв. км. 2. 7,6 млн. кв. км. 3. 24,2 млн. кв. км. 4. 14,1 млн. кв. км. 5. 30,3 млн. кв. км.	А	
		Б	
		В	
		Г	

26. Установіть відповідність між географічними об'єктами та їх назвою:

а) озеро; б) річка; в) затока; г) острів.	1. Онтаріо. 2. Гудзонова. 3. Міссурі. 4. Аппалачі. 5. Гренландія.	А	
		Б	
		В	
		Г	

27. Установіть відповідність між корисними копалинами та їх походженням:

а) золото; б) нафта; в) мармур; г) крейда.	1. Осадового. 2. Метаморфічного. 3. Магматичного. 4. Антропогенного. 5. Органічного.	А	
		Б	
		В	
		Г	

28. Установіть відповідність між річками та водними об'єктами куди вони впадають:

а) Юкон; б) Колорадо; в) Маккензі; г) Ріо-Гранде.	1. Море Бофорта. 2. Мексиканська затока. 3. Каліфорнійська затока. 4. Гудзонова затока. 5. Берінгове море.	А	
		Б	
		В	
		Г	

29. Установіть відповідність між тваринами та природними зонами, де вони живуть:

а) білий ведмідь; б) койот; в) ведмідь Грізлі;	1. Тундра і лісотундра. 2. Тайга. 3. Лісостеп і степ.	А	
		Б	

г) вівцебик.	4. Пустеля. 5. Арктична пустеля.	В	
		Г	

30. Установіть відповідність між тектонічною будовою та формами рельєфу:

а) Аппалачі; б) Мексиканське нагір'я; в) Великі рівнини; г) Лаврентійська височина.	1. Канадський щит. 2. Герцинська складчастість. 3. Альпійська складчастість. 4. Осадочний чохол. 5. Мезозойська складчастість.	А	
		Б	
		В	
		Г	

Завдання 31-36 мають по чотири варіанти відповідей. У кожному завданні лише ОДНА ПРАВИЛЬНА відповідь. Оберіть правильну та позначте її у бланку відповідей згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок - комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.

31. Що стало причиною формування різних за висотою рівнин:

- а) рівна поверхня;
- б) коливання літосферних плит;
- в) вплив внутрішніх процесів Землі;
- г) хвиляста поверхня фундаменту.

32. Що зумовило наявність значних покладів корисних копалин:

- а) велика кількість опадів;
- б) особливість геологічної будови материка;
- в) наявність підземних вод;
- г) значне випаровування.

33. Що сприяє великій різниці температур на півночі і півдні материка:

- а) вологість материка;
- б) наявність циклонів та антициклонів;
- в) розташування гір Кордильєри;
- г) велика протяжність з півночі на південь.

34. Що сприяє різним змінам погодних умов на рівнинній частині материка:

- а) наявність гір на заході;
- б) близькість океану;
- в) велика кількість опадів;
- г) вільне проникнення повітряних мас з півночі на південь.

35. Чим пояснюється різноманітність кліматів у помірному поясі:

- а) великою кількістю опадів;
- б) рельєфом;
- в) великою протяжністю поясу;
- г) великою кількістю морів, що омивають материк.

У завданнях 36-40 впишіть відповідь та перенесіть її до бланка відповідей. Слово записуйте **ВЕЛИКИМИ ДРУКОВАНИМИ ЛІТЕРАМИ**, починаючи з лівої клітинки відведеного поля.

36. Цьому мису Північної Америки невідомі ані сніг, ані крига:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

37. Ці гори молоді, але мають велику протяжність:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

38. Ця річка найбільша у Північній Америці:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

39. Короткочасний, але надзвичайно великої руйнівної сили вихор, діаметром у декілька десятків метрів:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

40. За площею території цієї країни поступається тільки Росії:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

У завданнях 41-45 необхідно позначити правильність або неправильність наведеного твердження. Вибрану відповідь позначте в таблиці знаком **X** та перенесіть її до бланка відповідей. Не робіть інших позначок - комп'ютерна програма реєструватиме їх як **ПОМИЛКИ**.

41. На карті Північна Америка нагадує трикутник, повернутий широкою стороною на північ:

Так	Ні

42. Найдавнішою тектонічною структурою Північної Америки є Північноамериканська платформа:

Так	Ні

43. Південний схід материка перебуває під впливом пасатів, що приносять опади з Атлантичного океану:

Так	Ні

44. Найбільша річка Міссісіпі утворює величезний каньйон, який приваблює своєю красою туристів:

Так	Ні

45. Ніагарський водоспад знаходиться на території США:

Так	Ні

Завдання 46-50 передбачають певні обчислення (запис розв'язання при цьому не вимагається). Впишіть відповідь та перенесіть її до бланка відповідей.

46. Обчисліть на скільки протяжність річки Міссісіпі більша за висоту найвищої вершини материка.

Відповідь _____

47. Визначте протяжність у кілометрах Північної Америки з півночі на південь, якщо протяжність у градусах складає 52°.

Відповідь _____

48. Визначте середню густоту населення материка, якщо його площа 24,2 млн. кв. км, а кількість населення – 459,6 млн. осіб.

Відповідь _____

49. Визначте, якою буде температура повітря на вершині гори Мак-Кінлі, якщо у підшви вона становить +8°C.

Відповідь _____

50. Якій поясний час буде у місті Сіетл (16 часовий пояс), якщо в Нью-Йорку -13 годин (19 часовий пояс).

Відповідь _____

Євразія

Завдання 1-15 мають по чотири варіанти відповідей. У кожному завданні лише ОДНА ПРАВИЛЬНА відповідь. Оберіть правильну та позначте її у бланку відповідей згідно з інструкцією. Не робить інших позначок - комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.

1. Площа Євразії становить:

- а) 50 млн. кв. км;
- б) 52 млн. кв. км;
- в) 54 млн. кв. км;
- г) 56 млн. кв. км.

А	Б	В	Г

2. Найбільшим за площею озером Євразії являється:

- а) Байкал;
- б) Балхаш;

- в) Ладозьке;
- г) Каспійське.

А	Б	В	Г

3. Найдовшою річкою Європи є:

- а) Волга;
- б) Дунай;
- в) Дніпро;
- г) Урал.

А	Б	В	Г

4. Яку гору називають Еверестом:

- а) Чогори;
- б) Джомолунгма;
- в) Канченджанга;
- г) Роман-Кош.

А	Б	В	Г

5. Яка з названих річок-рекордсменів знаходиться в Євразії

- а) Ніл;
- б) Міссісіпі;
- в) Янцзи;
- г) Амазонка.

А	Б	В	Г

6. Яке з названих озер знаходиться на материку Євразія:

- а) Мічиган;
- б) Гурон;
- в) Вікторія;
- г) Байкал.

А	Б	В	Г

7. Яке місце за площею серед материків займає Євразія:

- а) 1 місце;
- б) 2 місце;
- в) 3 місце;
- г) 4 місце.

А	Б	В	Г

8. Наймілкішим морем Євразії є:

- а) Лаптевих;
- б) Баренцове;
- в) Чорне;
- г) Азовське.

А	Б	В	Г

9. Скільки океанів омивають Євразію:

- а) 1 океан;
- б) 2 океани;
- в) 3 океани;
- г) 4 океани.

А	Б	В	Г

10. Який з названих півостровів Євразії є найбільшим у світі:

- а) Аравійський;
- б) Індокитай;
- в) Скандинавський;
- г) Кримський.

А	Б	В	Г

11. Яке з названих озер Євразії має як прісну, так і солону воду:

- а) Балхаш;
- б) Байкал;
- в) Каспійське;
- г) Ельтон.

А	Б	В	Г

12. Вкажіть найдовшу річку Євразії:

- а) Хуанхе;
- б) Єнісей;
- в) Янцзи;
- г) Дунай.

А	Б	В	Г

13. Яка рівнина Євразії має найнижчу абсолютну висоту:

- а) Західносибірська;
- б) Східноєвропейська;
- в) Середньосибірська;
- г) Прикаспійська.

А	Б	В	Г

14. Найхолодніше населене місце Євразії, Оймякон, знаходиться в:

- а) Росії;
- б) Японії;
- в) Норвегії;
- г) Швеції.

А	Б	В	Г

15. Найбільша країна Євразії на кількістю населення:

- а) Японія;
- б) Індія;
- в) Росія;

г) Китай.

А	Б	В	Г

Завдання 16-30 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного БУКВОЮ, доберіть відповідний, позначений ЦИФРОЮ, і впишіть її у таблицю. У відведені клітинки бланка впишіть цифри. Всі інші види Вашого запису комп'ютерна програма реєструватиме як ПОМИЛКИ.

16. Установіть відповідність між географічними об'єктами та їх назвами:

а) море; б) озеро; в) річка; г) затока.	1. Каспійське. 2. Бенгальська. 3. Гібралтарська. 4. Хуанхе. 5. Індостан.	А	
		Б	
		В	
		Г	

17. Установіть відповідність між річками та басейнами, до яких вони належать:

а) Дунай; б) Об; в) Меконг; г) Ганг.	1. Північного Льодовитого океану. 2. Внутрішнього стоку. 3. Індійського океану. 4. Тихого океану. 5. Атлантичного океану.	А	
		Б	
		В	
		Г	

18. Установіть відповідність між вершинами та горами, де вони знаходяться:

а) Говерла; б) Народна; в) Монблан; г) Джомолунгма.	1. Уральські. 2. Карпати. 3. Гімалаї. 4. Кавказ. 5. Альпи.	А	
		Б	
		В	
		Г	

19. Установіть відповідність між островами та державами, яким вони належать:

а) Гренландія; б) Хонсю; в) Нова Земля; г) Сіцилія.	1. Росія. 2. Китай. 3. Італія. 4. Японія. 5. Данія.	А	
		Б	
		В	
		Г	

20. Установіть відповідність між озерами Євразії та їх походженням:

а) Онезьке; б) Каспійське; в) Синевір;	1. Тектонічне. 2. Загатне. 3. Льодовикове.	А	
		Б	

г) Байкал.	4. Лиманне. 5. Залишкове.	В	
		Г	

21. Установіть відповідність між крайніми точками та їх розташуванням на материку Євразія:

а) північ; б) південь; в) захід; г) схід.	1. мис Піай. 2. мис Рока. 3. мис Баба. 4. мис Челюскін. 5. мис Дежньова.	А	
		Б	
		В	
		Г	

22. Установіть відповідність між півостровами та країнами, які на них розташовані:

а) Апеннінський; б) Скандинавський; в) Індостанський; г) Піренейський.	1. Іспанія. 2. Таїланд. 3. Швеція. 4. Італія. 5. Індія.	А	
		Б	
		В	
		Г	

23. Установіть відповідність між країнами та назвами їх столиць:

а) Польща; б) Австрія; в) Монголія; г) Іран.	1. Берлін. 2. Улан-Батор. 3. Варшава. 4. Відень. 5. Тегеран.	А	
		Б	
		В	
		Г	

24. Установіть відповідність між столицями країн Євразії та річками на яких вони розташовані:

а) Париж; б) Лондон; в) Київ; г) Братислава.	1. Дунай. 2. Дніпро. 3. Волга. 4. Сена. 5. Темза.	А	
		Б	
		В	
		Г	

25. Установіть відповідність між річками та морями, в які вони впадають:

а) Інд;	1. Охотське.	А	
---------	--------------	---	--

б) Дунай; в) Хуанхе; г) Волга.	2. Каспійське. 3. Аравійське. 4. Жовте. 5. Чорне.	Б	
		В	
		Г	

26. Установіть відповідність між країнами та їх столицями:

а) Іспанія; б) Латвія; в) Пакистан; г) Японія.	1. Ісламабад. 2. Токіо. 3. Париж. 4. Рига. 5. Мадрид.	А	
		Б	
		В	
		Г	

27. Установіть відповідність між морями та океанами, до яких вони належать:

а) Індійський океан; б) Північний Льодовитий; в) Атлантичний; г) Тихий.	1. Каспійське. 2. Чорне. 3. Біле. 4. Червоне. 5. Жовте.	А	
		Б	
		В	
		Г	

28. Установіть відповідність між деревами та природними зонами, в яких вони ростуть:

а) карликова береза; б) фінікова пальма; в) кедр; г) бук.	1. Пустелі і напівпустелі. 2. Тайга. 3. Широколісті ліси. 4. Лісотундра і тундра. 5. Степ.	А	
		Б	
		В	
		Г	

29. Установіть відповідність між тваринами та природними зонами, в яких вони живуть:

а) зубр; б) бурий ведмідь; в) верблюд; г) овцебик.	1. Арктичні пустелі. 2. Пустелі. 3. Тайга. 4. Мішаний ліс. 5. Вологі екваторіальні ліси.	А	
		Б	
		В	
		Г	

30. Установіть відповідність між вченими та регіонами, де вони мандрували:

а) Пржевальський; б) Нансен; в) Беринг; г) Марко Поло.	1. Китай, Індія. 2. Центральна Азія. 3. Північний Льодовитий океан. 4. Тихий океан. 5. Середземномор'я	А	
		Б	
		В	
		Г	

Завдання 31-36 мають по чотири варіанти відповідей. У кожному завданні лише ОДНА ПРАВИЛЬНА відповідь. Оберіть правильну та позначте її у бланку відповідей згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок - комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.

31. Озеро Байкал за походженням:

- а) тектонічного походження;
- б) загатного походження;
- в) лиманного походження;
- г) залишкового походження.

32. Що означає поняття «Тихоокеанський сейсмічний пояс»:

- а) скупчення гірських систем;
- б) місце зіткнення літосферних плит;
- в) зона активного вулканізму та землетрусів;
- г) перехідний кліматичний пояс.

33. Визначте причину зменшення тваринного світу степів:

- а) зміна кліматичних особливостей степів;
- б) зміна рослинного світу степів;
- в) значна розораність степів;
- г) інтенсивне полювання на тварин.

34. Визначте чинник, який впливає на різноманітність клімату в помірному кліматичному поясі Євразії:

- а) протяжність Євразії з півночі на південь;
- б) протяжність Євразії з заходу на схід;
- в) панівний вплив західних вітрів;
- г) переважаючого мусонного клімату на сході.

35. Головною особливістю Євразії є:

- а) Євразія найжаркіший материк на Землі;
- б) Євразія найсухіший материк на Землі;
- в) Євразія найхолодніший материк на Землі;
- г) Євразія найбільший материк на Землі.

У завданнях 36-40 впишіть відповідь та перенесіть її до бланка відповідей. Слово записуйте ВЕЛИКИМИ ДРУКОВАНИМИ ЛІТЕРАМИ, починаючи з лівої клітинки відведеного поля.

36. Як називаються гори, що розділяють Європу та Азію:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

37. З яким материком межує Євразія на південному заході:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

38. Найбільша за висотою вершина Європи:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

39. Велика річка Євразії, яка розташована на кордоні Китаю та Росії:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

40. Найглибше прісноводне озеро світу:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

У завданнях 41-45 необхідно позначити правильність або неправильність наведеного твердження. Вибрану відповідь позначте в таблиці знаком X та перенесіть її до бланка відповідей. Не робіть інших позначок - комп'ютерна програма реєструватиме їх як ПОМИЛКИ.

41. На материк Євразія переважають представники європеоїдної раси.

Так	Ні

42. Найдовша річка світу розташована на материк Євразія.

Так	Ні

43. Внаслідок великої протяжності Євразії з півночі на південь, материк лежить в усіх кліматичних поясах Землі.

Так	Ні

44. Євразія це материк, який займає перше місце у світі за площею.

Так	Ні

45. Материк Євразія складається з двох частин світу.

Так	Ні